

ผลการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สารนิพนธ์

ของ

นางสาวบุษบง นาคะเวช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2546

ผลการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
นางสาวบุษบง นาคะเวช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2546

บุษบง นาคะเวช. (2546). ผลการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ผลการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ โดยศึกษากับนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาการบัญชี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา
2545 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาค้นคว้าประกอบด้วยแผนการสอนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่
สมบูรณ์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการ
ทดลองแบบ Nonrandomized Control – Group Pretest – Posttest Design ทำการทดสอบก่อน
แล้วจึงเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ เป็นระยะเวลา 16 คาบ เมื่อเรียนครบแล้วทำการ
ทดสอบอีกครั้งโดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม เปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง
โดยใช้สถิติ t-test แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for dependence samples)

ผลการวิจัยพบว่า การเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ มีผลทำให้นักศึกษามี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ สูงกว่าก่อนการ
ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF LEARNING CELL METHOD ON ACHIEVEMENT
IN ADVANCED ACCOUNTING I SUBJECTS OF THE SECOND – YEAR
DIPLOMA STUDENTS IN PHETCHABURI VOCATIONAL COLLEGE.

AN ABSTRACT
BY
MISS BUSABONG NAKAWEJ

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
March 2003

Busabong Nakawej. (2003). *The Effect of Learning Cell Method on Achievement in Advanced Accounting I of The Second – Year Diploma Students in Phetchaburi Vocational College*. Master Project, M. Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor : Assoc. Prof. Chusri Wongratana.

The purpose of this research was to study the effect of learning cell method on achievement in Advanced accounting I subjects. The population was the second – year diploma students of the accounting Major, first semester, 2545 academic year in Phetchaburi Vocational College, Muang District, Phetchaburi Province. The sample used was 36 students. The research tools were the teaching plan on Advanced accounting I in the topic of “the uncompleted accounting record” and the achievement test.

The experimental group was taught through learning cell for 16 periods by using nonrandomized control-group pretest-posttest design. The data from the pretest and posttest were compared by using the t-test for dependent samples.

The finding indicated that the achievement of Advanced accounting 1 on the topic of “the uncompleted accounting record” were significantly increased at .01 level.

ผลการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวบุษบง นาคะเวช

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย)

.....กรรมการ
(อาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กวี วรกวิน)

วันที่ เดือน มีนาคม..... พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่งจากระองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทย และอาจารย์ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ ในครั้งนี้ เพื่อช่วยให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการสุพิศ ยางาม อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์รัตนภรณ์ ปรีดาศักดิ์ อาจารย์เพ็ญสุข ม่วงไหมทอง อาจารย์สุเมตตา จ้อยเจริญ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำพร้อมทั้งข้อคิดที่เป็นประโยชน์ และเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรม สั่งสอน และประสิทธิประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้ให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชาบริหารธุรกิจ หัวหน้าแผนกวิชาการบัญชี และอาจารย์แผนกวิชาการบัญชี ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกตลอดเวลาที่ทดลอง และขอขอบคุณนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้องบัญชี 1 แผนกวิชาการบัญชี ปีการศึกษา 2545 ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดลอง

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ได้อบรมให้ความรู้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งเจ้าของผลงานที่ได้นำมาอ้างอิงไว้ในบรรณานุกรมทุกท่าน

บุษบง นาคะเวช

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	3
	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	3
	เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง	4
	ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
	กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	5
	สมมุติฐานในการการศึกษาค้นคว้า	5
2	เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
	เอกสารเกี่ยวข้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540	
	ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ	6
	หลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540	7
	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540	7
	จุดประสงค์ของสาขาวิชาการบัญชี	7
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)	8
	ความหมายของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง).....	8
	หลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	9
	ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	10
	ขั้นตอนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	10
	หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	11
	หลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	15
	รูปแบบหรือระดับการจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	15
	ข้อดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.....	17
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเรียนเป็นคู่.....	18
	ความหมายของการสอนแบบเรียนเป็นคู่.....	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) หลักการเรียนรู้.....	18
รูปแบบการเรียนรู้เป็นคู่	18
ข้อดีของวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่.....	20
ข้อเสนอเพื่อแก้ปัญหบางประการ.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	26
เครื่องมือในการทดลอง	26
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง.....	27
แบบแผนการทดลองที่ใช้.....	34
การดำเนินการทดลอง.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	42
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	42
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	43
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	43
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	43
อภิปรายผล	44
ข้อเสนอแนะ	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	47
ภาคผนวก.....	51
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	118

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน.....	26
2 ตารางวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจำนวนข้อสอบ วิชาการ บัญชีชั้นสูง 1 “เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์”.....	29
3 การวิเคราะห์หลักสูตร วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์.....	33
4 แบบแผนการทดลอง แบบ Nonrandomized Control – Group Pretest – Posttest Design.....	34
5 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้ วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่.....	40
6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ระหว่างก่อนและหลังการเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่.....	41
7 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่อง การบันทึกบัญชีที่ ไม่สมบูรณ์	62
8 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 1 เรื่องการบันทึกบัญชี ที่ไม่สมบูรณ์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้องบัญชี 1 แผนกวิชาการบัญชี จากใบงาน ของนักเรียนเป็นรายคู่.....	64
9 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ จากใบงาน ของนักเรียนเป็นรายคู่.....	65
10 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ ไม่สมบูรณ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้องบัญชี 1 แผนกวิชาการบัญชี ก่อนการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียน เป็นคู่ และหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่.....	66

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารที่เชื่อมโยงสู่ทุกส่วนของโลกส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตและค่านิยม ประเทศประสบปัญหามากมาย จึงต้องมีการปรับตัวเตรียมความพร้อมให้คนสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาประเทศนั้นควรพัฒนามนุษย์เป็นประการแรก ดังคำกล่าวของพระธรรมปิฎก (2538 : 14) ที่ว่า “มนุษย์อยู่ในฐานะที่เป็นทรัพยากรอันมีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ มนุษย์ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม หากมนุษย์ขาดซึ่งคุณภาพและประสิทธิภาพแล้ว การสร้างสรรค์พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจต่าง ๆ นี้ จะไม่ได้ผลหรือได้ผลน้อย”

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) เป็นแผนปฏิรูปความคิดและคุณค่าใหม่ของสังคมไทยที่เน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” การเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของคนสถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งในการพัฒนา การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข คนไทยทุกคนมีโอกาสและความเสมอภาคที่จะพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ เพื่อเป็นคนดี คนเก่ง ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย เคารพกฎหมาย มีความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกสาธารณะ มีความสามารถคิดเอง ทำเอง และพึ่งพาตนเองมากขึ้น (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545 – 2549 : 14)

การจัดการศึกษาจึงมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ที่สมดุลเพื่อให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข โดยคำนึงถึงความต้องการความสนใจและความถนัดเป็นการเคารพสิทธิของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 7 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 : 6) ในแผนการปฏิรูปการศึกษา ถือว่าการเรียนรู้ คือหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาไทย ดังคำกล่าวของ ดร.เกษม วัฒนชัย (การปฏิรูปการศึกษาไทย. 2545 : 18, 20 - 21) เป้าหมายของการเรียนรู้ที่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกรักคิด และพฤติกรรมของผู้เรียนต้องอาศัยการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ค้นคว้า

เจาะลึกด้วยตนเองมีความเชื่อเห็นคุณค่า ผู้เรียนต้องมีสมาธิและรู้จักควบคุมตนเองในกิจกรรมการเรียนการสอนถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณ แก้ปัญหาเป็น มีความตระหนัก มีจิตสำนึก และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานได้ เป็นผู้มีความสามารถแก้ปัญหาได้ดี เพื่อสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข การจัดกระบวนการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับการความต้องการของแต่ละบุคคลให้เจริญเติบโต เต็มศักยภาพ โดยผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบ เรียนรู้จากประสบการณ์ เรียนรู้จากสภาพจริง เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ ดังคำกล่าวของ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 : 5) ที่ว่า พลังการเรียนรู้สร้างความแข็งแกร่งในศักยภาพของผู้เรียน ควรคำนึงถึงหลักการ 3 ประการ คือ การเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานที่เกิดจากการกระทำ การเรียนรู้ยุทธวิธีการประยุกต์ใช้ และการเรียนรู้ที่เกิดความเชื่อมั่นและเจตคติที่ดีต่อตนเอง การเรียนการสอนในปัจจุบันควรพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้รู้จักแก้ปัญหา และปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ในการเรียนได้คิดอย่างอิสระ มีเหตุผล มีความรับผิดชอบ ตลอดจนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้กระทำการกิจกรรมอย่างจริงจัง ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของครู คือ ต้องฝึกให้ผู้เรียนคิดเองเป็น ฝึกให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ลึกซึ้ง และฝึกให้ผู้เรียนบริการสังคม คือ สิ่งที่เรียนจะมีคุณค่า เมื่อได้ใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. 2544 : 6)

ผู้สอนจำเป็นต้องสรรหากลวิธี หรือกระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แปลกใหม่เพื่อสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ดีจะต้องอาศัยการสื่อสาร 2 ทาง คือ นอกจากผู้สอนจะได้สอนผู้เรียนไปแล้ว ผู้สอนควรได้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อแก้ไขปัญหาคือเป็นอุปสรรคต่อการเรียน มีวิธีสอนที่นิยมใช้กันหลายวิธีไม่อาจบรรจุหลักการดังกล่าวได้ เช่น การสอนแบบบรรยาย เนื่องจากในขณะที่ผู้สอนกำลังบรรยาย ผู้เรียนอาจไม่สนใจฟัง หรือสนใจแต่ไม่เข้าใจ วิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มและวิธีสอนแบบสัมมนาที่มุ่งให้ผู้เรียนกระทำการกิจกรรมการเรียนอย่างจริงจัง ก็มักพบปัญหาหลายประการ เช่น ผู้เรียนส่วนใหญ่มักไม่ได้ศึกษาเรื่องที่จะอภิปรายมาก่อน และพบบ่อย ๆ ว่าผู้เรียนจำนวนมากไม่ได้แสดงความคิดเห็น หรือมีบางคนผูกขาดการอภิปราย เป็นต้น วิธีสอนแบบการเรียนรู้เป็นคู่ (Learning Cell) เป็นการสอนที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเทคนิคในการเรียนการสอนที่แก้ไขปัญหาที่กล่าวมาแล้ว เพราะเป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนอย่างจริงจัง มีโอกาสได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ และได้แก้ไขส่วนที่ผิดพลาดในเรื่องที่เรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2537 :118 – 119)

ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและทดลองใช้วิธีการสอนแบบเรียนรู้เป็นคู่ (Learning Cell) ในการสอนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนวิชาดังกล่าว

ก่อนและหลังวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ เพื่อศึกษาว่าวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่นี้จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมากน้อยเพียงใด

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 ระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบผลของวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 ได้นำวิธีการ รูปแบบ หลักการ และกระบวนการเรียนแบบเรียนเป็นคู่ไปพัฒนาและปรับปรุงเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้สูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรีที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการจับฉลากจาก 2 ห้องเรียน ได้ห้องบัญชี ห้อง 1 เป็นกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นเนื้อหาวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 (32012004) ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ประกอบด้วย

1. ลักษณะของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
2. การค้นหาข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
3. การค้นหาข้อมูลทางการเงินโดยใช้อัตราค่าไรขึ้นต้น
4. การจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
5. การเปลี่ยนวิธีการบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มตัวอย่าง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ รวมจำนวน 16 คาบ คาบละ 60 นาที โดยจัดตารางเวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 2 คาบ โดยผู้วิจัยกระทำการสอนด้วยตัวเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 หมายถึง ความรู้และความสามารถในการเรียนรู้ วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 (32012004) เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ในด้านความรู้-ความจำ ความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ และด้านการวิเคราะห์ ซึ่งวัดได้จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. การเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) หมายถึง วิธีการเรียนที่ให้ผู้เรียนสองคนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้โดยเริ่มจากการศึกษาเนื้อหา การตั้งคำถามและการเฉลยคำตอบ กิจกรรมถามตอบปัญหา การอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน เพื่อฝึกทักษะการทำงาน ฝึกทักษะสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แสดงความคิดเห็นทำความเข้าใจเรื่องที่เรียนร่วมกัน มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

2.1.2 ครูทบทวนความรู้เดิมในคาบเรียนที่แล้ว

2.1.3 ให้นักศึกษาจับคู่กันเรียน โดยใช้ผลการทดสอบ เรื่องกิจการขาย

ผ่อนชำระและการเช่าซื้อ เป็นเกณฑ์ในการจับคู่

2.2 ขั้นสอน

- 2.2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนและเตรียมตั้งคำถามให้
ครอบคลุมเนื้อหา
- 2.2.2 ให้นักศึกษาทำใบงาน ที่ได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคล ภายใน
เวลาที่กำหนด
- 2.2.3 ครูเฉลยคำตอบและอธิบายให้นักศึกษา
- 2.2.4 ครูและนักศึกษาร่วมกันสรุปหลักการ ประเด็นสำคัญของ
เนื้อหาความรู้ในบทเรียน

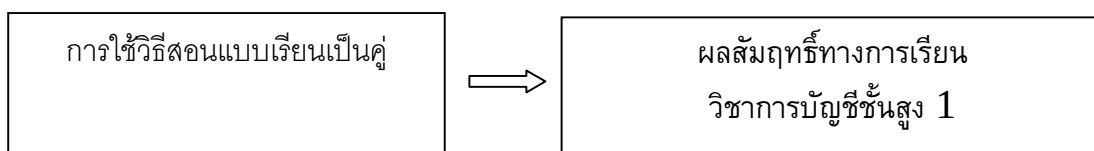
2.3 ขั้นประเมินผล

- 2.3.1 นักศึกษาแต่ละคนส่งผลงาน โดยครูจะตรวจผลงานแล้วให้คะแนน
- 2.3.2 ครูประกาศผลคะแนน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมุติฐานในการวิจัย

นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา
การบัญชีชั้นสูง 1 สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ
 - 1.1 หลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540
 - 1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540
 - 1.3 จุดประสงค์ของสาขาวิชาการบัญชี
 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)
 - 2.1 ความหมายของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)
 - 2.1 หลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 2.2 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 2.4 ขั้นตอนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 2.5 หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 2.6 หลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 - 2.7 รูปแบบหรือระดับการจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
- ศูนย์กลาง
- 2.8 ข้อดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
 3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเรียนเป็นคู่
 - 3.1 ความหมายของการสอนแบบเรียนเป็นคู่
 - 3.2 หลักการเรียนรู้
 - 3.3 รูปแบบการเรียนเป็นคู่
 - 3.4 ข้อดีของวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่
 - 3.5 ข้อเสนอเพื่อแก้ปัญหาบางประการ
 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี มีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

1.1 หลักการของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตและพัฒนาแรงงานระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาอาชีพ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสผู้เรียนได้เรียนตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ สามารถถ่ายโอนผลการเรียนเทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระ
3. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดวิธีเรียนวิธีสอนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงตามความต้องการสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่นนั้น

1.2 จุดหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540

1. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ สำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม หรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาการ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
2. เพื่อให้มีทักษะในงานอาชีพระดับผู้ชำนาญการเฉพาะทาง สามารถนำไปประกอบอาชีพและพัฒนางานอาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจในงานอาชีพ รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี
4. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการจัดการ การตัดสินใจและแก้ปัญหา รู้จักแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ขยัน ซื่อสัตย์ มีวินัย มีสุขภาพกาย ใจ สมบูรณ์แข็งแรง
6. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตระหนักในปัญหา และความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
7. เพื่อให้เห็นคุณค่าและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1.3 จุดประสงค์ของสาขาวิชาการบัญชี

1. เพื่อให้ทราบหลักการและเทคนิค ของการบันทึกบัญชีที่มีระบบซับซ้อนยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้มีความสามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีในเชิงวิเคราะห์ วางแผนและจัดระบบ

บัญชีให้เหมาะสมกับประเภทของธุรกิจนั้น ๆ

3. เพื่อให้พื้นฐานของประสบการณ์งานอาชีพด้านการบัญชีอย่างมีคุณธรรม รอบคอบ ประหยัด รวดเร็ว ตรงต่อเวลา แก้ปัญหาด้วยหลักการและเหตุผล และรับผิดชอบต่อนหน้าที่

4. มีคุณธรรม ระเบียบวินัย มีความคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต ความสำนึกในจรรยาบรรณของนักบัญชี และหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม

ซึ่งวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 จัดอยู่ในประเภทวิชาชีพเฉพาะ (32012004) ท-ป-น (2-2-3) โดยมีจุดประสงค์รายวิชาและคำอธิบายรายวิชา ดังนี้

จุดประสงค์รายวิชา

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักและวิธีการบันทึกบัญชีของกิจการที่มีลักษณะพิเศษ และสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

คำอธิบายรายวิชา

หลักและวิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับกิจการร่วมค้า การฝากขาย การขายผ่อนชำระ และการเช่าซื้อ การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

จากเอกสารข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540 มุ่งผลิตนักศึกษาให้มีทักษะในงานวิชาชีพและเป็นผู้ชำนาญการเฉพาะทาง รู้หลักการบัญชีที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น สามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีในเชิงวิเคราะห์ ซึ่งวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 จัดอยู่ในวิชาชีพเฉพาะ เป็นวิชาที่นักศึกษาแผนกวิชาการบัญชีจะต้องศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อในระดับสูง

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)

2.1 ความหมายของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง)

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 7) การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ แนวการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน

สนอง อินละคร (2544 : 2) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้า ประดิษฐ์คิดค้น ฝึกปฏิบัติ และทำกิจกรรมการเรียนรู้จนสามารถสร้างหรือสรุปข้อความรู้ด้วยตนเอง และสามารถ

นำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้หรือกล่าวสั้น ๆ ว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ กระบวนการควบคู่กับผลงาน

นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์ (2542 : 15) การสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางทำได้หลายลักษณะ แต่ละลักษณะมีลักษณะร่วมที่ชัดเจนอยู่ประการหนึ่ง คือ ต้องเป็นการสอนที่นักเรียนมีโอกาสได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

บังอร อนุเมธางกูร (2542 : 34) การสอนในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการสอนในลักษณะให้นักเรียนสร้างความรู้โดยให้ออกาสนักเรียนได้คิด มีส่วนร่วมในการแสดงออก การปฏิบัติในกิจกรรมกลุ่ม ปฏิบัติกิจกรรมภาคปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งครูเป็นผู้กระตุ้น ให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการคิดอยากรู้คำตอบ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนศึกษา ทดลองหาคำตอบด้วยตัวเอง

ชนาธิป พรกุล (2543 : 50) การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การเรียนรู้ที่เกิดจากการคิดการค้นคว้า การทดลอง และการสรุปเป็นความรู้โดยตัวผู้เรียนเอง ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทหน้าที่จากการถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้วางแผน จัดการ ชี้แนะ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางจึงหมายถึง การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 26) กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา “คน” และ “ชีวิต” ให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน

2.2 หลักการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ทิศนา ขัมมณี (2539 : 9 - 10) ได้เสนอหลักในการการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง (Construct) ความรู้ด้วยตนเอง ทำความเข้าใจ สร้างความหมายของสาระข้อควรรู้ให้แก่ตนเอง ค้นพบข้อความรู้ด้วยตนเอง (แสวงหาข้อมูล ศึกษาทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ ตีความ แปลความหมาย สังเคราะห์ ข้อมูล/สาระ และสรุปข้อความรู้)

2. ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด (Participation) ในแง่

- 2.1 จำนวนผู้เรียน

- 2.2 ปริมาณของการมีส่วนร่วม

- 2.3 คุณภาพของกระบวนการ

3. ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน และได้เรียนรู้จากกันและกัน ได้แลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์แก่กันและกันมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (Interaction) ในแง่

3.1 จำนวนผู้เรียน

3.2 คุณภาพของกระบวนการ

3.3 ปริมาณของปฏิสัมพันธ์

4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ “กระบวนการ” ควบคู่ไปกับ “ผลงาน” (Process + Product)

5. ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง (Application)

2.3 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ไสว พักขาว (2542 : 9) การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้เอง (Construct)
 2. ผู้สอนใช้ทักษะกระบวนการ (Process) คือ กระบวนการคิด (Thinking Process) และกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง
 3. ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริง (Participation) ลงมือคิด ปฏิบัติ สรุปความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ทั้งสมาชิกในกลุ่ม และสมาชิกระหว่างกลุ่มและปฏิสัมพันธ์กับครู
 4. ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศทางกายภาพและจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข (Happy learning)
 5. ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
 6. ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ชีวิตประจำวัน (Application)
- ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)

2.4 ขั้นตอนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ทิศนา ขัมมณี (2539 : 10) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ

1. สร้าง/กระตุ้นความสนใจ หรือ
2. เตรียมความพร้อมในการเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นกิจกรรม จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ โดยกิจกรรมควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ช่วยกันเรียนรู้
3. ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการควบคุมกำกับผลงาน
5. ช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์ อภิปราย ผลจากกิจกรรม

1. วิเคราะห์ อภิปราย ผลงาน/ข้อความรู้ ที่สรุปได้จากกิจกรรม
2. วิเคราะห์ อภิปราย กระบวนการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป และประเมินผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

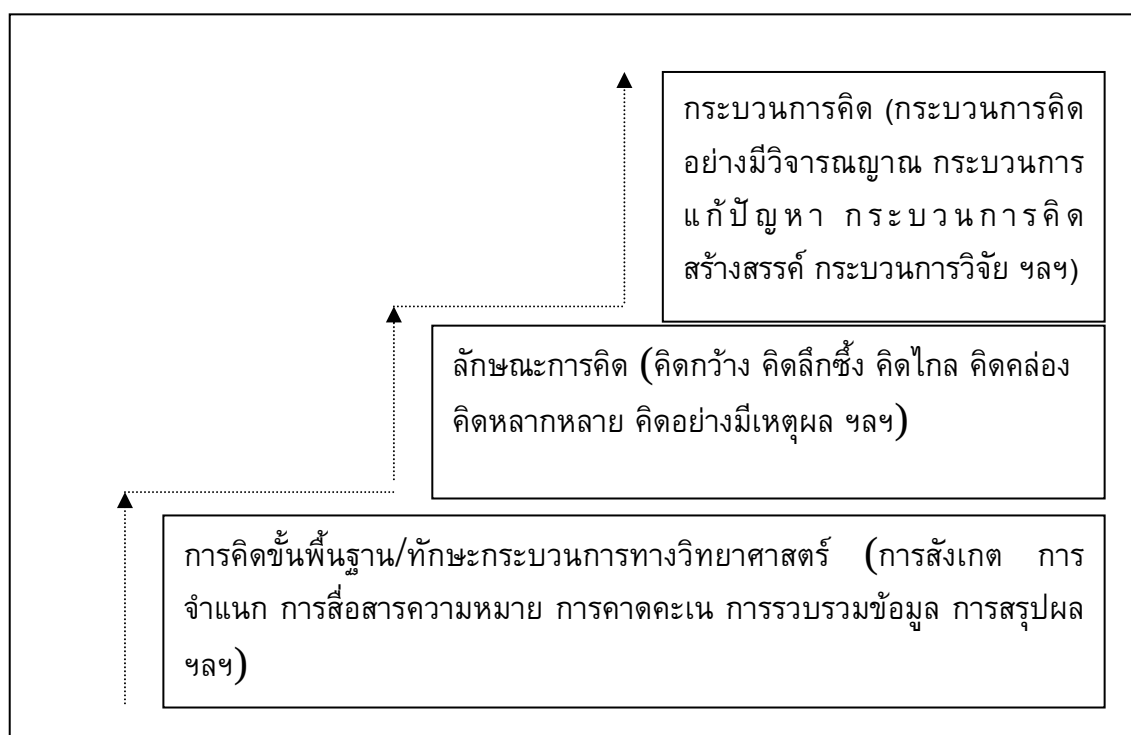
2.5 หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สนอง อินละคร (2544 : 3) หลักการพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีดังนี้

1. ผู้เรียนมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนผู้เรียนจะรับผิดชอบตั้งแต่เลือกและวางแผนในเรื่องที่ตนจะเรียนหรือมีส่วนร่วมในการเลือก และเริ่มต้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยการศึกษาค้นคว้า ประดิษฐ์ คิดค้น ปฏิบัติหรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดจนประเมินผล การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เนื้อหาวิชามีความสำคัญและมีความหมายต่อการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่สำคัญและมีความหมายขึ้นอยู่กับสิ่งที่สอน (เนื้อหา และวิธีที่ใช้สอน เทคนิคการสอนหรือกระบวนการเรียนรู้)
3. การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จ หากผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
4. สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนจะช่วยให้เกิดความเจริญงอกงาม และช่วยส่งเสริมแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
5. ครูคือผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งเรียนรู้ กล่าวคือ ครูเป็นผู้คอยแนะนำ และสามารถค้นคว้าหาวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการเรียนที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน
6. การพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติและด้านอารมณ์หรือความรู้สึก
7. ผู้เรียนมีโอกาสมองเห็นความสามารถของตนเอง มีความมั่นใจตนเอง ควบคุมตนเองได้มากขึ้น ตลอดจนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมับเหตุการณ์ต่าง ๆ มากขึ้น

ไสว พักขาว (2542 : 7 - 8) แนวทางของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ การจัดโดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และฝึกฝนให้ใช้กระบวนการอย่างชำนาญ คือ มีทักษะกระบวนการ กระบวนการที่ใช้คือ 1) กระบวนการคิด 2) กระบวนการกลุ่ม

1. กระบวนการคิด คือ การใช้การคิดตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ลักษณะการคิดจนถึงกระบวนการคิด ดังปรากฏในภาพประกอบ 1

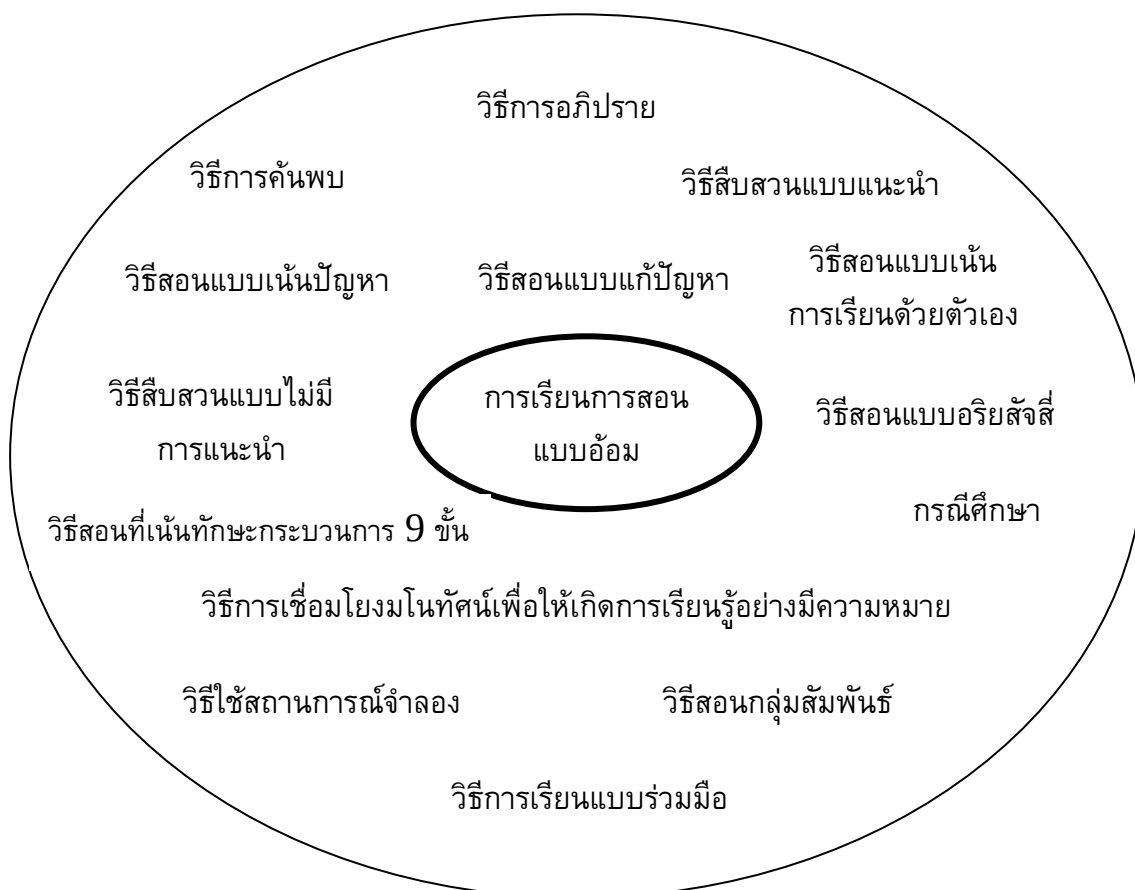
ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นของการคิดจากพื้นฐานสู่ความคิดระดับสูง

วิธีการสอนที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดในการสร้างความรู้ เช่น วิธีสืบสวนแบบแนะนำ (Guided Inquiry) และแบบไม่มีการแนะนำ (Unguided Inquiry) วิธีการค้นพบ วิธีสอนแบบเน้นปัญหา วิธีใช้ทักษะกระบวนการ 9 ขั้น กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง วิธีอริยสัจสี่ วิธีการเชื่อมโยงมโนทัศน์ เป็นต้น

2. กระบวนการกลุ่ม เป็นแนวทางให้ผู้เรียนใช้กลุ่ม เพื่อร่วมกันสร้างความรู้ โดยประสานความร่วมมือ ประสานความคิด ทำงานร่วมกัน รับผิดชอบงานร่วมกัน จนสามารถบรรลุเป้าหมาย การทำงานกลุ่มควรต้องเป็นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ คือ หัวหน้าดี สมาชิกดี และกระบวนการทำงานดี วิธีสอนที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนใช้ทั้งกระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่ม

คือ วิธีดังกล่าวข้างต้น แต่เป็นการเรียนรู้เป็นกลุ่มหรือใช้วิธีสอนกลุ่มสัมพันธ์ วิธีการอภิปราย วิธีการเรียนแบบร่วมมือ เป็นต้น

การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือการสอนแบบอ้อม เป็นวิธีที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ วิธีสอนต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ปรากฏดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 วิธีสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 (2539 : 12) ได้กล่าวไว้ว่า เพื่อให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างได้ผล การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรยึดหลัก ดังต่อไปนี้

1. การเรียนเป็นกระบวนการที่ควรเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา ดังนั้นผู้เรียนจึงควรมีบทบาทรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากแหล่งต่าง ๆ กัน มิใช่จากแหล่งใดแหล่งหนึ่งเพียงแหล่งเดียว ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคลถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญ
3. การเรียนรู้ที่ดีจะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ จึงจะช่วยให้ผู้เรียน

จดจำและสามารถใช้การเรียนรู้ให้เป็นประโยชน์ได้ การเรียนรู้ที่ผู้เป็นผู้ค้นพบด้วยตนเองนั้นมีส่วนช่วยให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้งและจดจำได้ดี

4. การเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ที่มีความสำคัญ หากผู้เรียนเข้าใจและมีทักษะในเรื่องนี้แล้วจะสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และคำตอบต่าง ๆ ที่ตนต้องการ

5. การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน คือ การเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ (2544 : 137) อ้างอิงจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 3 – 4) ได้ทำดัชนีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไว้ดังนี้

ตัวบ่งชี้การเรียนรู้ของนักเรียน	ตัวบ่งชี้การสอนของครู
1. นักเรียนมีประสบการณ์ตรงสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการ
2. นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง	2. ครูจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ปลูกเร้าสนใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
3. นักเรียนทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม	3. ครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคลและแสดงความเมตตาต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
4. นักเรียนฝึกคิดอย่างหลากหลายและสร้างสรรค์จินตนาการ ตลอดจนได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล	4. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์ให้นักเรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
5. นักเรียนได้รับการเสริมแรงให้ค้นหาคำตอบแก้ปัญหาทั้งด้วยตนเองและร่วมด้วยช่วยกัน	5. ครูส่งเสริมให้นักเรียนฝึกคิด ฝึกทำและฝึกปรับปรุงตนเอง
6. นักเรียนได้ฝึกค้นรวบรวมข้อมูลและสร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง	6. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดีและปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน
7. นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข	7. ครูใช้สื่อการสอนที่ฝึกการคิด การแก้ปัญหาและการค้นพบความรู้
8. นักเรียนฝึกให้ตนเองมีวินัยและรับผิดชอบในการทำงาน	8. ครูใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง
9. นักเรียนฝึกประเมิน ปรับปรุงตนเองและยอมรับผู้อื่น ตลอดจนสนใจใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง	9. ครูฝึกฝนกิริยามารยาทและวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย
	10. ครูสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.6 หลักการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็น

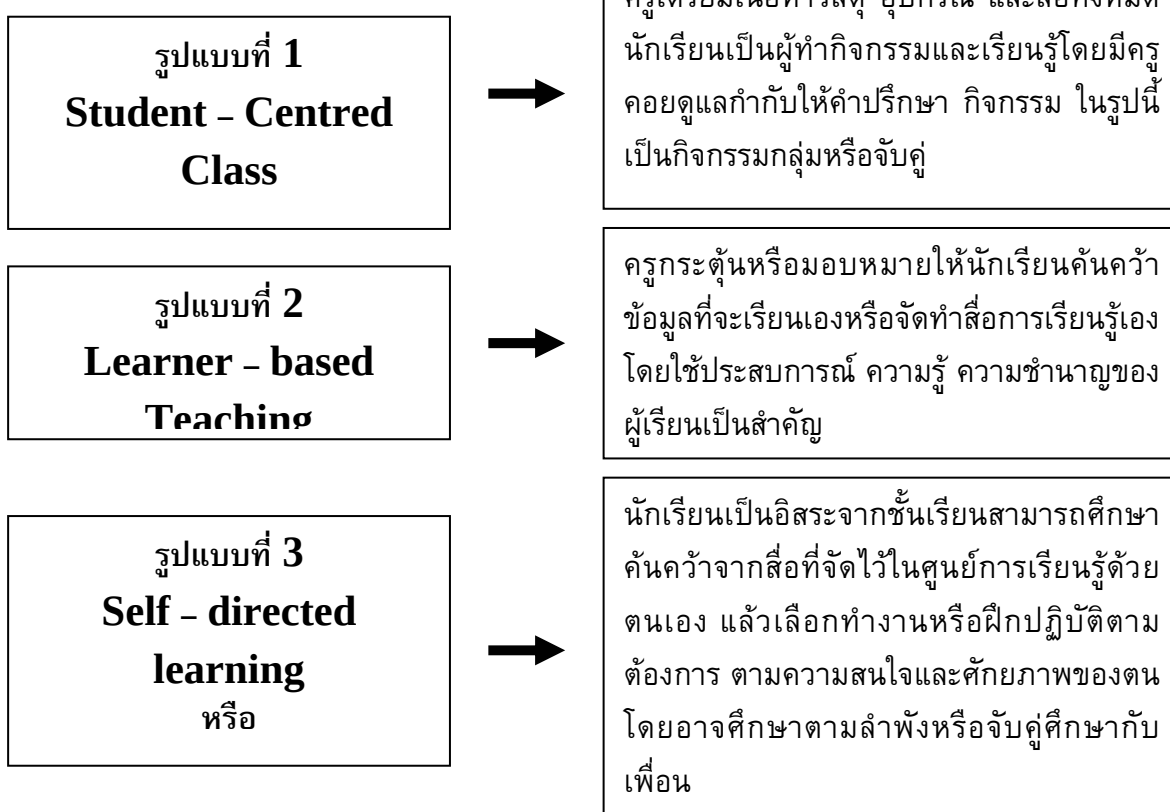
ศูนย์กลาง

สนอง อินละคร (2544 : 5) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ควรยึดหลักการ ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construct) คือ การให้ผู้เรียนสร้างข้อความรู้ด้วยตนเองด้วยการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ทำความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ แปลความ ตีความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นข้อความรู้
2. เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ข้อมูล ความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน (Interaction)
3. เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมทั้งร่างกาย อารมณ์ ปัญญา และสังคม ใน การเรียนรู้ให้มากที่สุด (Participation)
4. เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการและมีผลงานจากการเรียนรู้ (Process and Product)
5. เป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง (Application)

2.7 รูปแบบหรือระดับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

สนอง อินละคร (2544 : 6) ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางมีหลายรูปแบบหรือหลายระดับ ซึ่งแต่ละรูปแบบหรือแต่ละระดับครูและนักเรียนจะมีบทบาทมากน้อยต่างกันออกไป ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 21 - 22)

รูปแบบหรือระดับของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self – directed Learning หรือ Learner Independence) โดยมีหลักการสำคัญ คือ ผู้เรียนจะเป็นผู้ให้ข้อมูล หรือเตรียมเนื้อหาเพื่อทำกิจกรรมในชั้นเรียนโดยใช้ประสบการณ์ ความรู้ และความชำนาญของผู้เรียนแต่ละคนเป็นฐาน Campbell และ Kryszewska ได้เสนอรูปแบบหรือระดับของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไว้ 3 ระดับ คือ

1. Student – Centred Class รูปแบบนี้ครูจะยังมีบทบาทอยู่ โดยเป็นผู้เตรียมเนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ และสื่อทั้งหมด นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีครูคอยดูแลกำกับ กิจกรรมในลักษณะนี้ส่วนมากเป็นกิจกรรมกลุ่ม หรือจับคู่

2. Learner – based Teaching รูปแบบนี้ครูจะลดบทบาทลงโดย ทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นหรือมอบหมายให้นักเรียนค้นคว้าเนื้อหาข้อมูลเรื่องที่จะเรียนเองหรือจัดทำสื่อการเรียนรู้ขึ้นโดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้ และความชำนาญของผู้เรียน

3. Learner Independence หรือ Self – directed learning เป็นรูปแบบที่ผู้เรียนเป็นอิสระจากชั้นเรียน ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาจากสื่อที่จัดไว้ในห้อง หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วเลือกทำงานหรือฝึกปฏิบัติตามต้องการ ตามความสนใจและศักยภาพของตน โดยอาจศึกษาตามลำพังหรือจับคู่กับเพื่อนก็ได้

วรภัทร์ ภูเจริญ (2543 : 124 - 125) กล่าวถึงเทคนิคการเรียนการสอนแบบหลากหลาย ในการสอนที่เน้นที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ได้แก่

1. การใช้เกม
2. สถานการณ์จำลอง / เฝื่อนสถานการณ์
3. กรณีศึกษา หรือ กรณีตัวอย่าง (Case Study)
4. บทบาทสมมติ (Role – play)
5. โปรแกรมสำเร็จรูป / คอมพิวเตอร์ช่วยสอน / ชุดการสอน
6. ศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center)
7. โครงการ (Project)
8. ทำการทดลอง (Experiment)
9. ถาม – ตอบ / ปุจฉา – วิสัจฉนา
10. กลุ่มย่อย (Small – Group)
11. แก้ปัญหา (Problem Solving)
12. สืบสอบ ค้นคว้า (Inquiry)
13. ดูงาน (Field Trip)
14. สายการเรียนรู้ (Storyline)

15. เรียนเอง รู้เอง (Self Directed Learning)
16. โยนิโสมนสิการ
17. อื่น ๆ

2.8 ข้อดีของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 25 - 26) ได้กล่าวว่า ในการจัดประสบการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก

1. ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตน เพราะผู้เรียนแต่ละคนต่างก็มีความคิดเห็น ประสบการณ์ และความชำนาญด้านต่าง ๆ ติดตัวมาด้วยกันทุกคน อาจจะมากน้อยต่างกัน การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสร่วมแสดงความรู้สึกรายการความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันจะเป็นสิ่งสำคัญต่อพวกเขา
2. ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ประสบการณ์ที่เรียนมาก่อนแล้ว เพราะการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น กิจกรรมที่จัดในลักษณะปลายเปิด จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการเติมรายละเอียดลงไป ดังนั้น กรอบแนวคิดอันเดียวกันอาจจะมีรายละเอียดแตกต่างหลากหลายวิธี เมื่อผู้คิดอยู่ต่างกลุ่มกัน ทำให้ค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอีกได้
3. ผู้เรียนให้ความสนใจบทเรียนมากขึ้น เพราะผู้เรียนจะต้องปฏิบัติกิจกรรมที่ครูมอบหมายและสนใจอยากจะทำเพราะต้องทำอะไรบางอย่างเพราะไม่รู้ตัวล่วงหน้ามาก่อน
4. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากเพื่อนในกลุ่ม เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีพื้นฐานทางด้านเนื้อหาวิชา หรือประสบการณ์ต่างกัน ดังนั้นในขณะที่ร่วมทำกิจกรรมด้วยกันผู้เรียนแต่ละคนจะต้องตั้งใจฟังว่าเพื่อนพูดว่าอะไรผู้เรียนสามารถช่วยสอนหรือแลกเปลี่ยนความรู้กันได้ ในการทำงานร่วมกับผู้เรียนสามารถดึงเอาความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่มารวมกันได้
5. ผู้เรียนมีความสามัคคีกันเป็นกลุ่ม เพราะในการทำงานร่วมกลุ่มกันผู้เรียนจะต้องช่วยกันทำเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ผู้เรียนจะต้องช่วยกันทำไม่ใช่แข่งขันกัน

จากเอกสารข้างต้นพอสรุปได้ว่า การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง มีปฏิสัมพันธ์มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยเน้นที่กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ และความต้องต้องการของผู้เรียน โดยครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยสนใจการวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ ซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนได้มีทักษะในการถาม-ตอบเพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เน้นกระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตัวเอง

3. เอกสารเกี่ยวกับการสอนแบบเรียนเป็นคู่

3.1 ความหมายของการเรียนเป็นคู่

การเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) หมายถึง ปฏิสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนระหว่างผู้เรียน 2 คน โดยที่ผู้เรียน 2 คนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน กิจกรรมดังกล่าวอาจอยู่ในรูปการถาม-ตอบปัญหา อภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนหรืออาจอยู่ในรูปอื่น (บุญชม ศรีสะอาด. 2537 : 118)

3.2 หลักการเรียนรู้

หลักการเรียนรู้ของการเรียนเป็นคู่ บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 118 - 119) ได้อธิบายไว้ ดังนี้

เทคนิคของการเรียนรู้เป็นคู่สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ที่ว่า การเรียนจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนอย่างจริงจัง (Active) โดยตลอด ได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) และได้แก้ไขในส่วนที่ผิดพลาดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนนั้น มีวิธีสอนที่นิยมใช้กันหลายวิธีไม่อาจบรรจุหลักการดังกล่าว เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย ในขณะที่ผู้สอนกำลังบรรยาย ผู้เรียนอาจไม่สนใจฟัง หรือสนใจฟังแต่ไม่เข้าใจ หรือถึงแม้จะเข้าใจแต่คุณภาพของการเรียนรู้ก็จะมีระดับความเข้มข้นต่ำกว่าการเรียนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นได้ศึกษาและดำเนินบทบาทเป็นผู้สอนคนอื่น วิธีสอนแบบอภิปรายรายกลุ่ม (Group Discussion) และวิธีสอนแบบสัมมนา (Seminar) ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมการเรียนอย่างจริงจัง แต่ก็พบปัญหาหลายประการ เช่นผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาเรื่องที่จะอภิปรายมาก่อน และจะพบอยู่เสมอว่ามีผู้เรียนจำนวนมากไม่ได้แสดงความคิดเห็น แต่จะมีคนที่พูดเก่ง ขอบอวดตัว หรือก้าวร้าว ผูกขาดการอภิปราย เวลาที่แต่ละคนจะได้พูดก็มีน้อยมาก เป็นต้น เทคนิคของการเรียนเป็นคู่จะแก้ปัญหาที่กล่าวมาเหล่านี้ เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะกระทำกิจกรรม

การเรียนอย่างจริงจัง มีโอกาสได้รับข้อมูลสะท้อนกลับและแก้ไขส่วนที่ผิดพลาดในเรื่องที่เรียน

3.3 รูปแบบการเรียนเป็นคู่

การเรียนเป็นคู่ สามารถกระทำได้หลายแบบหลายวิธี โกลด์ชมิทได้เสนอแนะไว้ 2 วิธี ซึ่งผ่านการทดลองอย่างประสบผลมาแล้ว ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2537 : 119 - 120 ; อ้างอิงจาก Goldschmid. 1971 : 2 - 3)

วิธีที่ 1

วิธีนี้จะกำหนดให้ผู้เรียนแต่ละคนอ่านหรือศึกษาเนื้อหาอย่างเดียวกัน เป้าประสงค์ของวิธีนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคู่ได้มีการสนทนาอย่างเข้มข้น เพื่อตรวจสอบผลการอ่าน เพื่อให้ให้เกิดความเข้าใจที่ลุ่มลึกในเรื่องที่อ่าน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพิ่มเติม และแลกเปลี่ยนข้อสนเทศ (Information) เกี่ยวกับเรื่องนั้น วิธีนี้มีขั้นตอน ดังนี้

1. ในแต่ละครั้งจะกำหนดเรื่องหรือให้ผู้เรียนเลือกเรื่องที่จะอ่านหรือศึกษาโดยทุกคนจะต้องอ่านหรือศึกษาในเรื่องเดียวกัน เรื่องดังกล่าวควรเป็นเรื่องที่ทำทลายความสามารถ ไม่ยาวเกินไป กล่าวคือสามารถดำเนินการตามวิธีนี้ได้ภายในเวลาสองคาบเรียน (คาบเรียนละประมาณ 50 นาที)

2. แต่ละคนอ่านเนื้อหาในเรื่องที่ได้รับมอบหมายอย่างละเอียด

3. ทุกคนต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน และนำคำถามเหล่านั้นพร้อมสำเนาอีก 1 แผ่นติดตัวมาด้วยในคาบต่อไป จำนวนของคำถามจะขึ้นอยู่กับความยาวของเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้อ่านและช่วงเวลาในการเรียนนั้น คำถามที่จะต้องตั้งมาควรมีลักษณะ ดังนี้

3.1 คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน การตอบคำถามเหล่านี้อย่างครบถ้วนจะเป็นสรุปจุดสำคัญของเรื่องนั้น

3.2 คำถามในเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน ที่ศึกษาจากแหล่งค้นคว้าอื่นนอกเหนือจากที่ได้กำหนดให้อ่าน ควรมีคำถามประเภทดังกล่าวอย่างน้อยหนึ่งข้อ

3.3 ถ้าเป็นไปได้ควรมีคำถาม 1 หรือ 2 ข้อที่โยงเนื้อหาที่อ่านไปสู่ประสบการณ์ส่วนตัว หรือประสบการณ์ในการทำงาน

3.4 อาจมีคำถามประเภทอื่นเพิ่มเติม หรือทดแทนคำถามประเภทที่กล่าวมาถ้าขาดคำถามดังกล่าว

4. ในตอนเริ่มต้นของการเรียนแต่ละครั้ง ผู้สอนจะให้ผู้เรียนจับคู่กัน ครั้งแรกอาจจับคู่โดยใช้วิธีสุ่ม ครั้งต่อไปให้เปลี่ยนคู่กันไปเรื่อย ๆ ผู้ที่มีความสนใจคล้ายคลึงกันอยู่ในพวกเดียวกัน เช่น ให้ผู้ที่เรียนวิชาเอกเดียวกันเข้าคู่กัน หรือในทางตรงกันข้ามถ้าต้องการให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเป็นอย่างกว้างขวางก็อาจจัดให้ผู้ที่มีภูมิหลังแตกต่างกันเข้าคู่กัน วิธีจับคู่อีกวิธีหนึ่งคือให้ผู้เรียนเลือกคู่ของตนเอง

5. ก่อนเริ่มต้น ถาม – ตอบ ซึ่งกันและกัน ผู้สอนอาจรวบรวมสำเนาของคำถามที่ผู้เรียนแต่ละคนเขียนไว้ ซึ่งอาจจะมีประโยชน์หลายประการ เช่น เป็นการตรวจสอบการเตรียมตัวของผู้เรียนสามารถนำมาประเมินการตั้งคำถามหรือให้ข้อมูลสะท้อนกลับแก่ผู้เรียน เป็นต้น

6. ผู้เรียนแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยสมมติว่าคนหนึ่งเป็น A อีกคนหนึ่งเป็น B แล้วดำเนินการ ดังนี้

A เป็นผู้ถามคำถามแรกที่ตนเตรียมไว้ B ตอบคำถามนั้น แล้ว A อาจกล่าวเสริมในรายละเอียด หรือแก้ไขในกรณีที่ B ตอบผิด จากนั้น B จะถามคำถามแรกของตน A เป็นฝ่ายตอบ ดำเนินการเช่นนี้เรื่อยไปเรื่อย ๆ

7. ในขณะที่แต่ละคู่กระทำกิจกรรมการเรียน กล่าวคือ ถาม – ตอบ ซึ่งกันและกันนั้น ผู้สอนและ/หรือผู้ช่วยจะหมุนเวียนไปยังแต่ละคู่ เพื่อให้ข้อมูลสะท้อนกลับ

(Feedback) ถามและตอบคำถาม และประเมินการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องตรวจสอบแต่ละคู่ในทุกครั้งที่ไปสังเกต

วิธีที่ 2

วิธีนี้จะกำหนดให้ผู้เรียนแต่ละคนอ่านหรือศึกษาเนื้อเรื่องคนละส่วนกัน ซึ่งต่างกับวิธีที่ 1 แต่มีจุดประสงค์เช่นเดียวกันโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเรื่องหรือให้ผู้เรียนเลือกเรื่อง โดยจะให้อ่านหรือศึกษาค้นหาส่วนไม่ตรงกัน
- 2 – 5 ดำเนินการเช่นเดียวกันกับในวิธีที่ 1
6. ในแต่ละคู่ ครั้งแรกของคาบเรียน A บรรยายและอธิบายจุดสำคัญในเรื่องที่ตนศึกษาให้กับ B แล้วถามคำถามเพื่อตรวจสอบดูว่า B เข้าใจหรือไม่ ถ้าพบว่ายังไม่เข้าใจดีพอ หรือเข้าใจผิดก็อาจอธิบายเพิ่มเติมหรือแก้จุดที่เข้าใจผิดนั้น ในครั้งหลังจะกลับบทบาทกันกล่าวคือ B เป็นฝ่ายบรรยายแล้วถามคำถามในเรื่องที่ตนศึกษา ส่วน A เป็นฝ่ายฟังและตอบคำถามนั้น ๆ
7. ดำเนินการเช่นเดียวกันกับในวิธีที่ 1

3.4 ข้อดีของวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 120 – 121) ได้กล่าวถึงข้อดี ดังต่อไปนี้

1. เป็นวิธีที่ผู้เรียนทุกคนต้องกระทำการกิจกรรมการเรียนอย่างจริงจัง (Active) จึงมีความสนใจ ในเรื่องที่เรียนอยู่ตลอดเวลา
2. ผู้เรียนจะเกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เรียนอย่างเข้มข้นและมั่นคง เนื่องจากจะต้องเตรียมตัวและศึกษาเรื่องที่รับมือมอบหมายเป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติบทบาทของผู้สอน คือ บรรยาย อธิบาย และถามคำถามต่อเพื่อนที่เป็นคู่เรียน
3. ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะในการตั้งคำถามประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นแนวในการศึกษาให้แจ่มแจ้งในการเรียนจากวิธีอื่นที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายฟังอย่างเดียว อาจมีคำถามหรือปัญหาที่ข้องใจอยู่หลายเรื่อง โดยที่ไม่ได้มีโอกาสสร้างความกระจ่างในปัญหานั้น ๆ ได้
4. ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาเกี่ยวกับการสื่อสารกับบุคคลอื่น ได้รู้จักกันและเรียนรู้จากกันและกัน
5. สามารถให้ข้อมูลสะท้อนกลับและแก้ไขจุดบกพร่องหรือข้อผิดพลาดในการเรียนได้มาก ทั้งนี้อาจได้จากเพื่อนที่เป็นคู่เรียนในตอนตอบคำถาม และอาจได้จากผู้สอนในขณะสังเกตและในตอนอภิปราย วิจารณ์คำตอบ
6. สามารถนำไปใช้ได้หลายรูปแบบต่าง ๆ กัน และภายในแบบหรือวิธีหนึ่ง ๆ ยังสามารถแปรเปลี่ยนในส่วนปลีกย่อยด้วย เช่น ใช้รูปแบบของคำถามที่แตกต่างกัน สลับคู่เรียน

ด้วยวิธีต่าง ๆ กัน การถามคำถามในวิธีที่ 1 อาจถามสลับกันคนละหนึ่งคำถามไปเรื่อย ๆ หรือให้ A ถามจนครบทุกคำถาม แล้วจึงให้ B เป็นผู้ถามจนครบทุกคำถาม เป็นต้น

7. สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวาง อาจใช้วิธีนี้วิธีเดียวหรือสลับกับวิธีอื่นในแต่ละครั้งที่สอน

3.5 ข้อเสนอเพื่อแก้ปัญหาบางประการ

ในการสอนโดยใช้วิธีการเรียนเป็นคู่ อาจพบปัญหา ซึ่งบุญชม ศรีสะอาด (2537 : 121) ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาบางประการไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนบางคนอาจประหม่าในการสบตากับเพื่อนที่เป็นคู่เรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่คุ้นเคยกับวิธีการเช่นนี้มาก่อน หรือเป็นลักษณะประจำตัว บางคนอาจลำบากใจเมื่อเพื่อนรบกวนให้ตอบให้ครบถ้วนหรือตอบในประเด็นที่สำคัญ หรือลำบากในการพูดให้ชัดเจน วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจทำได้โดยฝึกทักษะที่สำคัญในการสื่อสาร อย่างไรก็ตามเมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์มากขึ้นจากการเรียนด้วยวิธีนี้ ได้จับคู่กับเพื่อนเรียนหลายคน ก็จะเลิกกลัวและหมดปัญหาดังกล่าว

2. การถามตอบของแต่ละคู่ อาจเกิดเสียงดัง ถ้ามีหลายคู่เสียงอาจรบกวนห้องเรียนอื่น จึงควรเน้นให้ผู้เรียนถามตอบกันเบา ๆ

3. บางคู่อาจทำกิจกรรมเสร็จก่อนคู่อื่น ๆ ในกรณีนี้อาจให้แยกกันไปสังเกตคู่อื่น ๆ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธีรรัตน์ สีทองดี (2545 : 37 – 38) ศึกษาเรื่อง ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 2 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกบัญชี วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า วิธีการเรียนแบบร่วมมือสามารถส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนันท์ทา พรหมน้อย (2545 : 33 - 34) ศึกษาเรื่อง ผลการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการระบบบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนพาณิชย์การเพชรบุรีบริหารธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการระบบบัญชีสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุภาภรณ์ ทิพย์สุวรรณ (2543 : 64 – 68) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนวิชาคณิตศาสตร์แบบเรียนเป็นรายคู่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดทักษะและคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบย่อย พบว่ามีคะแนนเฉลี่ย 86.82 และ 82.93 ตามลำดับ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเรียนเป็นคู่ สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้แบบเรียนเป็นรายคู่ สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปฐมพร อาสนวิเชียร (2541 : 82 – 86) ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในการเรียนและความภาคภูมิใจในตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความสนใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความภาคภูมิใจในตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่โดยใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เชนิสา ชื่นสุวรรณ (2539 : 131 – 138) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบในการเรียนและความสนใจในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่ มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู มีความรับผิดชอบในการเรียนแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนวัดความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการสอนแบบเรียนเป็นคู่ สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนวัดความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู มีความสนใจในวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนวัดความสนใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษากลุ่มที่เรียนโดยการสอนแบบเรียนเป็นคู่ สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนวัดความสนใจในวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู

วิไลวรรณ อ่ำคำสร้ง (2537 : 68 - 71) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาบัญชีห่างห่นส่วนของนักเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีสอนแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาบัญชีห่างห่นส่วน โดยใช้วิธีการสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคงทนในการเรียนรู้วิชาบัญชีห่างห่นส่วนของนักเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับวิธีสอนแบบบรรยายครั้งที่ 1 หลังจากการทดลอง 2 สัปดาห์และครั้งที่ 2 หลังจากการทดลอง 4 สัปดาห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2533 : 39 - 41) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้เจตคติต่อวิธีสอนซ่อมเสริมและความวิตกกังวลในการเรียนซ่อมเสริมด้วยวิธีเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) กับการสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียนรู้ของกลุ่มที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีเรียนเป็นคู่ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความวิตกกังวลในการเรียนของกลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีเรียนเป็นคู่ต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อวิธีสอน

ซ่อมเสริม กลุ่มที่ได้รับการสอนด้วยวิธีเรียนเป็นคู่มีเจตคติที่ดีต่อวิธีเรียนสูงกว่าวิธีสอนแบบบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2530 : 21 - 22) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิธีสอนและความวิตกกังวลในการเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) ที่มีการสอบย่อยกับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่มีการสอบย่อย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 วิชา ไม่ว่าจะสอนเพียงครั้งเดียวหรือสอนสามครั้ง และไม่ว่าจะจับคู่เรียนโดยใช้วิธีสุ่มหรือให้เลือกคู่กันเอง

2. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 4 วิชา

3. วิชาภาษาไทยวิชาเดียวที่พบว่าวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ที่มีการสอบย่อย ได้ผล

ด้านพุทธิพิสัย สูงกว่าวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 วิชาอื่นให้ผลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

4. วิชาสังคมศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่มีค่าเฉลี่ยเจตคติต่อวิธีสอน สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าเฉลี่ยความวิตกกังวลในการเรียน ต่ำกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 วิชาอื่นให้พบไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

โกลด์สชมิท (สุภาภรณ์ ทิพย์สุวรรณ. 2543 : 39 ; อ้างอิงจาก Goldschmid. 1971 : 3 – 4) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนในวิชาจิตวิทยาการสอน 4 วิธี คือ วิธีสัมมนา วิธีอภิปราย วิธีศึกษาโดยอิสระและวิธีเรียนเป็นคู่ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนเป็นคู่ตอบข้อสอบอัตนัยหลังการเรียนวิชานี้เสร็จแล้ว (โดยไม่ได้ออกให้ทราบล่วงหน้าว่าจะสอบ) ได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ มีค่าเฉลี่ยความพอใจในการเรียนสูงกว่าอีก 3 กลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คิงสบูรี (Kingsbury) ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ทดลองสอนในวิชาภาษาอังกฤษ จิตวิทยา ปรัชญา เคมี การสื่อสารและวิชาสังคมศึกษา พบว่าวิธีนี้นำไปสู่ปฏิสัมพันธ์ในทางที่ดีระหว่างนักศึกษาด้วยกัน นักศึกษาที่ขาดทักษะในการสื่อสารจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนวิธีนี้ในระยะเริ่มต้น เมื่อได้ทดลองเรียนและได้รับคำแนะนำในทักษะทางการสื่อสารก็มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการทดลอง เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามรายละเอียดหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
4. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
5. แบบแผนการทดลอง
6. การดำเนินการทดลอง
7. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 2 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการจับฉลากจาก 2 ห้องเรียน ได้ห้องบัญชี ห้อง 1 เป็นกลุ่มทดลอง

เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นเนื้อหากลุ่มวิชาชีพเฉพาะ วิชาการบัญชี
ชั้นสูง 1 (32012004) เรื่อง การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง พุทธศักราช 2540 กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอนกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ใช้เวลาใน
การทดลองกลุ่มตัวอย่าง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 คาบ รวมจำนวน 16 คาบ คาบละ 60 นาที โดยจัด
ตารางเวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 2 คาบ โดยผู้วิจัยกระทำการสอนด้วยตัวเอง

ตาราง 1 เนื้อหาและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองสอน

วัน เวลา	กลุ่มทดลอง (เรื่องที่เรียน)
วันอังคารที่ 3 กันยายน 2545 เวลา 13.00 – 15.00	เรื่อง ลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
วันศุกร์ที่ 6 กันยายน 2545 เวลา 08.00 – 10.00	เรื่อง การคำนวณกำไรขาดทุน โดยเปรียบเทียบทุน
วันอังคารที่ 10 กันยายน 2545 เวลา 13.00 – 15.00	เรื่อง การคำนวณยอดขายสินค้า และยอดซื้อสินค้า
วันศุกร์ที่ 13 กันยายน 2545 เวลา 08.00 – 10.00	เรื่อง การคำนวณรายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
วันอังคารที่ 17 กันยายน 2545 เวลา 13.00 – 15.00	เรื่อง การคำนวณหาสินค้าคงเหลือ ซื้อสินค้า และ เจ้าหนี้ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
วันศุกร์ที่ 20 กันยายน 2545 เวลา 08.00 – 10.00	เรื่อง การคำนวณหาขายสินค้า และลูกหนี้ โดยใช้ อัตรากำไรขั้นต้น
วันอังคารที่ 24 กันยายน 2545 เวลา 13.00 – 15.00	เรื่อง การจัดทำงบการเงินของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ ไม่สมบูรณ์
วันศุกร์ที่ 27 กันยายน 2545 เวลา 08.00 – 10.00	เรื่อง การเปลี่ยนจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็น ระบบบัญชีคู่

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้

1. แผนการสอน ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับดังนี้

1. แผนการสอน วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ใช้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และขอบข่ายของเนื้อหา จากหนังสือการบัญชีชั้นสูง 1 ตามหลักสูตรกรมอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2540

1.2 เลือกบทเรียนที่นำมาใช้เป็นเนื้อหา ในการสร้างแผนการสอน การใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกบทเรียน เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากมีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นคู่ได้

1.3 ศึกษาเนื้อหาที่นำมาสร้างแผนการสอน การใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ โดยละเอียด

1.4 สร้างแผนการสอนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้ทำการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ จำนวน 8 แผนการสอน ได้แก่

1.4.1 แผนการสอนที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

1.4.2 แผนการสอนที่ 2 เรื่องการคำนวณหากำไรขาดทุน โดยการเปรียบเทียบทุน

1.4.3 แผนการสอนที่ 3 เรื่อง การคำนวณยอดขายสินค้า และยอดซื้อสินค้า

1.4.4 แผนการสอนที่ 4 เรื่อง การคำนวณรายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

1.4.5 แผนการสอนที่ 5 เรื่อง การคำนวณหาสินค้าคงเหลือซื้อสินค้า และเจ้าหนี้ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

1.4.6 แผนการสอนที่ 6 เรื่อง การคำนวณหาขายสินค้า และลูกหนี้ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น

1.4.7 แผนการสอนที่ 7 เรื่อง การจัดทำงบการเงินของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

1.4.8 แผนการสอนที่ 8 เรื่อง การเปลี่ยนจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

ซึ่งทุกแผนการสอนจะประกอบด้วย

1) หนังสือแบบเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

2) ใบงาน เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 8 ชุด
จาก 8 แผนการสอน มีแบบทดสอบย่อย จำนวน 2 ชุด

1.5 นำแผนการสอนให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข

1.6 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการสุพิศ ยางาม อาจารย์พิเศษ ม่วงไหมทอง อาจารย์สุเมตตา จ้อยเจริญ ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของวิชาการบัญชีชั้นสูง 1

2.1 ศึกษาหลักเกณฑ์ และวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ

2.2 ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหนังสือการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และแผนการสอน

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ เป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 63 ข้อ

ตาราง 2 ตารางวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและจำนวนข้อสอบ วิชาการบัญชี
ชั้นสูง 1 “เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์”

เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวนข้อ	หมายเลขข้อ
1. ลักษณะของกิจการที่ไม่สมบูรณ์	1.1 บอกลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	1	1
	1.2 บอกประเภทของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	1	2
	1.3 บอกความหมายของระบบบัญชีเดี่ยวได้ถูกต้อง	1	3
	1.4 บอกข้อแตกต่างของระบบบัญชีเดี่ยวกับระบบบัญชีคู่ได้ถูกต้อง	1	4
	1.5 บอกข้อดี ข้อเสีย ของระบบบัญชีเดี่ยวได้ถูกต้อง	1 (5)	5
2. การคำนวณข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงินและการวัดผลการทำงานโดยการเปรียบเทียบทุน	2.1 บอกส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงินหรืองบดุลได้ถูกต้อง	1	6
	2.2 บอกรายการต่าง ๆ ในงบดุลของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ว่านำมาจากแหล่งข้อมูลใดได้ถูกต้อง	2	7,8
	2.3 คำนวณหาส่วนของเจ้าของของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์จากสมการบัญชีได้ถูกต้อง	1	9
	2.4 คำนวณกำไรขาดทุนของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์โดยเปรียบเทียบทุนได้ถูกต้อง	7 (11)	10,11,12,13, 14,15,16

ตาราง 2 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวน ข้อ	หมายเลขข้อ
3. การคำนวณ กำไรขาดทุน โดยการ วิเคราะห์ราย การที่เกี่ยวข้อง ข้อกับรายได้ และค่าใช้จ่าย เรื่องขายสินค้า และซื้อสินค้า	3.1 คำนวณหายอดขายสินค้าจากกิจการที่บันทึกบัญชี ที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	5	17,18,19, 20,21
	3.2 คำนวณหายอดซื้อสินค้าจากกิจการที่บันทึกบัญชี ที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	6	22,23,24, 25,26,27
		(11)	
4. การคำนวณ กำไรขาดทุน โดยการวิเคราะห์ รายการที่เกี่ยวข้อง ข้อกับรายได้ และค่าใช้จ่ายเรื่อง รายได้อื่น ๆ และ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ	4.1 คำนวณหายอดรายได้อื่น ๆ ของกิจการที่บันทึก บัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	2	28,29
	4.2 คำนวณหายอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกิจการที่บันทึก บัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	9	30,31,32, 33,34,35 36,37,38
		(11)	
5. การคำนวณ หาข้อมูลทาง การเงิน โดย ใช้อัตรากำไร ขั้นต้นเรื่อง สินค้าคงเหลือ ซื้อสินค้า และ เจ้าหนี้	5.1 คำนวณหาสินค้าคงเหลือ โดยการใช้อัตรากำไร ขั้นต้นของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	3	39,40,41
	5.2 คำนวณหายอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น โดยการใช้อัตรากำไร ขั้นต้นของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	1	42
	5.3 คำนวณหายอดเจ้าหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	1	43
		(5)	

ตาราง 2 (ต่อ)

เนื้อหา	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	จำนวน ข้อ	หมายเลขข้อ
6. การคำนวณหา ข้อมูลทางการเงิน โดยใช้ อัตราดอกเบี้ย ต้นเรื่องขาย สินค้าและลูกหนี้	6.1 คำนวณหายอดขายสินค้าทั้งสิ้น โดยการใช้อัตรา กำไรขั้นต้นของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ได้ถูกต้อง	2	44,45
	6.2 คำนวณหายอดลูกหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	1 (3)	46
7. การจัดทำ งบการเงินของ กิจการที่บันทึก บัญชีที่ไม่สมบูรณ์	7.1 จัดทำงบกำไรขาดทุน ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง	13	47,48,49,50, 51,52,53,54 55,56,57,58,59
	7.2 จัดทำงบดุล ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ได้ถูกต้อง	2 (15)	60,61
8. การเปลี่ยนจาก ระบบบัญชีที่ ไม่สมบูรณ์เป็น ระบบบัญชีคู่	8.1 บอกขั้นตอนการเปลี่ยนจากระบบการบันทึกบัญชี จากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่ได้ ถูกต้อง	2 (2)	62,63
รวม		63	

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาบัญชีชั้นสูง 1 จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวดสง อาจารย์รัตนภรณ์ ปรีดาศักดิ์ และอาจารย์สุเมตตา จ้อยเจริญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จากผลการตรวจสอบแล้วพบว่า มีแบบทดสอบที่ง่ายเกินไป และมีตัวเลือกไม่ชัดเจน จึงตัดออก 10 ข้อ ส่วนที่เหลือ 53 ข้อใช้ได้ และข้อทดสอบบางข้อให้ปรับปรุงในเรื่องการเรียบเรียงภาษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ที่ได้แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว จำนวน 53 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 แผนกวิชาการบัญชี โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จำนวน 60 คน ซึ่งเคยเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ดังนี้

ก) หาค่าความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 27% จากตารางวิเคราะห์ของ จุง เตห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 210 – 212) แบบทดสอบที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้มีจำนวน 44 ข้อ มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .31 - .78 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .25 - .69 และตัดแบบทดสอบออกอีก 4 ข้อ เพื่อสะดวกในการทดสอบ คงเหลือแบบทดสอบ จำนวน 40 ข้อ

ข) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) KR.-20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 199) แบบทดสอบที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ โดยพิจารณาตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 40 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.863

ตาราง 3 การวิเคราะห์หลักสูตร วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

เรื่อง	จุดประสงค์	ความรู้ ความ จำ	ความ เข้าใจ	การนำ ไปใช้	การ วิเคราะห์	รวม
1. ลักษณะของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์	ข้อ 2,4,5	ข้อ 1,3			5	
2. การคำนวณหากำไรขาดทุน โดยการเปรียบเทียบ	ข้อ 6	ข้อ 7,8	ข้อ 9,10, 11			6
3. การคำนวณยอดขายสินค้า และยอดซื้อสินค้า			ข้อ 13,14 15,16,18	ข้อ 12,17		7
4. การคำนวณรายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ			ข้อ 19,21, 22,23,24, 25	ข้อ 20		7
5. การคำนวณหาสินค้าคงเหลือ ซื้อสินค้า และเจ้าหนี้ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น			ข้อ 30	ข้อ 27,28 29		4
6. การคำนวณหาขายสินค้า และลูกหนี้ โดยใช้ อัตรากำไรขั้นต้น			ข้อ 31	ข้อ 26		2
7. การจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ ไม่สมบูรณ์	ข้อ 36,38			ข้อ 32,33 34,35,37		7
8. การเปลี่ยนวิธีการบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบ บัญชีคู่	ข้อ 39	ข้อ 40				2
รวม	7	5	16	12	40	

แบบแผนการทดลอง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งใช้แบบแผนการทดลองแบบ Nonrandomized Control – Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 242) ซึ่งมีลักษณะการทดลอง ดังนี้

ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง แบบ Nonrandomized Control – Group Pretest – Posttest Design

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

E	แทน	กลุ่มทดลอง
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

การดำเนินการทดลอง

ก่อนทดลอง

ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลอง การเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ในวันที่ 28 สิงหาคม 2545 ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที

ขณะทดลอง

1. ทำการสอนแต่ละบทเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้กระทำการสอนด้วยตนเองโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่

2. ทำการทดลอง โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่อย่างต่อเนื่องทุกวัน เป็นเวลา 8 วัน วันละ 2 คาบ รวม 16 คาบ คาบละ 60 นาที มีขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 ครูทบทวนความรู้เดิม สนทนา ชักถามเนื้อหาบทเรียนในคาบเรียน

ที่แล้ว

1.3 ครูจับคู่ให้นักศึกษา โดยใช้ผลการทดสอบเป็นเกณฑ์ในการจับคู่มี

ขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 นำผลการทดสอบของนักศึกษามาจัดเรียงลำดับจากคะแนนสูงสุดมาหาคะแนนต่ำสุด โดยให้คะแนนสูงสุดเป็นลำดับที่ 1 ถึงลำดับที่ 36

1.3.2 นำนักศึกษาที่มีคะแนนสูงสุดลำดับที่ 1 จับคู่กับนักศึกษาที่มีคะแนนต่ำสุดลำดับที่ 36 และจับคู่นักศึกษาที่มีคะแนนลำดับที่ 2 กับนักศึกษาลำดับที่ 35 ทำเช่นนี้จนครบจำนวนของนักศึกษา

2. ชี้นสอน

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียนและเตรียมตั้งคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุด มอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน เมื่อเริ่มเรียนทุกคนจับคู่เป็นคู่ ๆ แต่ละคู่ถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยสมมติคนหนึ่งเป็น A และอีกคนหนึ่งเป็น B หาก A เป็นผู้ถามคำถามที่ตนได้เตรียมไว้ B ตอบคำถามนั้น แล้ว A ให้ข้อมูลสะท้อนกลับ โดยกล่าวคำยอมรับเมื่อ B ตอบได้ถูกต้อง หรือกล่าวเสริมในรายละเอียด หรืออธิบายคำตอบที่ถูกต้องให้ B ฟัง ถ้า B ตอบผิด หลังจากที่ดำเนินการเช่นนี้จนครบ 5 ข้อแล้ว ก็จะเปลี่ยนบทบาทกัน ให้ B เป็นผู้ถาม และ A เป็นผู้ตอบดำเนินในลักษณะเดียวกันจนครบคำถามของ B ทั้ง 5 ข้อ คู่ใดเสร็จก่อนอาจอภิปรายต่อหรือไปสังเกตคู่อื่น ๆ ที่ยังไม่เสร็จ

2.2 ให้นักศึกษาทำใบงาน ที่ได้รับมอบหมายเป็นรายบุคคล ภายในเวลาที่กำหนด

2.3 ครูเฉลยใบงานให้นักศึกษา

2.4 ครูและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อสรุปหลักการ ประเด็นความสำคัญของเนื้อหาความรู้ในบทเรียน

3. ขั้นตอนประเมินผล

3.1 นักศึกษาแต่ละคนส่งผลงาน โดยครูตรวจผลงานแล้วให้คะแนน นำคะแนนของนักศึกษาที่จับคู่กันมาเฉลี่ย ทั้งสองคนได้คะแนนเท่าเทียมกัน

3.2 ครูประกาศผลคะแนนและติดประกาศให้นักศึกษาทราบ

หลังการทดลอง

1. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ควบคุมการตอบแบบทดสอบด้วยตนเอง

2. ตรวจให้คะแนน ตรวจคำตอบในกระดาษคำตอบ โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

3. นำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 โดยเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองจากวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ กระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS/PC⁺ (Statistical Package the Social Sciences / Personal Computer Plus)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 37)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 65)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เทห์ ฟาน (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2538 : 220 - 212)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 199)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อของแบบทดสอบ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อของแบบทดสอบ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t – test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test for dependent samples) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 193)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ

D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
n	แทน	จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มที่ศึกษา
k	แทน	คะแนนเต็ม
$\bar{x}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ระหว่างก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

การเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	n	k	$\bar{x}$	S
ก่อนการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	36	40	17.500	3.996
หลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	36	40	31.777	4.209

จากตาราง 5 แสดงว่า หลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ นักศึกษามีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ สูงกว่าก่อนการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ เพื่อแสดงว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ สูงกว่าก่อนการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test for dependent samples) ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏผลดังตาราง 6

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ระหว่างก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ระหว่างก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

การเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	$\bar{X}$	S	$\bar{X}_D$	S_D	t
ก่อนการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	17.500	3.996	14.277	4.669	18.345**
หลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	31.777	4.209			

จากตาราง 6 แสดงว่า หลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ สูงกว่าก่อนการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงว่าวิธีการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ของนักศึกษา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อเปรียบเทียบผล การเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่อง การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 แผนก วิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี ซึ่งพอจะสรุปขั้นตอน และผลการศึกษาค้นคว้าได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี ชั้นสูง 1 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

สมมุติฐานในการวิจัย

นักศึกษาที่ได้รับการสอนแบบวิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการ บัญชีชั้นสูง 1 สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการจับฉลากจาก 2 ห้องเรียน ได้ห้องบัญชี ห้อง 1 เป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้

1. แผนการสอน ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ วิชาการบัญชีชั้นสูง 1
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ก่อนทำการทดลอง ด้วยการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ใช้เวลาในการสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที
2. การดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนด้วยตนเองใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 8 เรื่อง เป็นเวลา 8 วัน วันละ 2 คาบ รวม 16 คาบ คาบละ 60 นาที ใช้เวลาช่วง 13.00 – 15.00 น. และ 8.30 – 10.00 น. ตามลำดับ
3. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) เมื่อสิ้นสุดการทดลองการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่แล้ว โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ระหว่างก่อนและหลังการทดลองการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ โดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for dependent samples)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ สามารถส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่สามารถส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ คือ หลังการทดลองนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์สูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะช่วยเหลือกันให้กำลังใจซึ่งกันและกัน โดยการถามและตอบคำถาม ซึ่งได้จากการศึกษาเนื้อหาเดียวกันและอธิบายคำตอบหรือชี้แจงข้อบกพร่องและแก้ไขในกรณีที่คู่เรียนตอบผิดให้คู่เรียนเข้าใจ ซึ่งส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐมพร อาสนวิเชียร (2541 : 82) ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเชนิสา ชื่นสุวรรณ (2539 : 130) ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่ มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู

จากการสังเกต และวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้วิจัยพบว่า วิธีการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ของนักศึกษาสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมขณะเรียนของนักเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ นักเรียนมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และฝึกทักษะในการทำใบงานมีการเฉลยคำตอบโดยครู หลังจากนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว ทำให้นักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้ทันที เป็นการแก้ไขข้อผิดพลาดและทราบที่มาของคำตอบซึ่งช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดีและสามารถจดจำได้นาน ซึ่งเป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ ผู้เรียนทำกิจกรรมอย่างจริงจัง มีโอกาสได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ และได้แก้ไขส่วนที่ผิดพลาดในเรื่องที่เรียน (บุญชม ศรีสะอาด. 2537 : 118) การเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่มีการดำเนินการที่ชัดเจนมีกำหนดเวลาแน่นอน จึงทำให้นักเรียนตื่นตัว สนใจ และเกิดความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะทุกคนต้องรับผิดชอบ มีกิจกรรมได้ลงมือปฏิบัติหน้าที่ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตัดสินใจในการทำงานร่วมกัน ทำให้นักเรียนแต่ละคนพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ซึ่งตรงกับหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ว่า

ผู้เรียนมีบทบาทความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้เรียนช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด ด้านการปฏิบัติ และด้านอารมณ์ความรู้สึก (สนอง อินละคร. 2544 : 3) การเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ นักเรียนแต่ละคนต้องร่วมกันโดยการศึกษาเนื้อหาจากหนังสือ เอกสาร เป็นต้น จึงทำให้การเรียนเป็นคู่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและมีโอกาสปรึกษาหารือกันในเรื่องเรียนอย่างเต็มที่ที่เป็นเทคนิคการแลกเปลี่ยนความรู้ที่วิธีหนึ่งโดยมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย ทำให้บรรยากาศในการเรียนมีความเป็นกันเอง ไม่น่าเบื่อ เกิดความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือการจัดการเรียนโดยให้ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และฝึกใช้กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่ม (ไสว พักขาว. 2542 : 7)

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงว่าการเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันในการเรียนวิชาการบัญชีของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สมควรที่จะมีการศึกษาและพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ สามารถที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาให้สูงขึ้น ดังนั้น

1. ฝ่ายบริหารควรจัดอบรมครู – อาจารย์ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. ครูควรนำวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ไปใช้ในการเรียนการสอน หรือใช้ร่วมกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ในการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิชาบัญชี ในระดับชั้นต่าง ๆ จากการสังเกตในการทดลอง พบว่า การจับคู่เรียนสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน เนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยครูจับคู่ให้นักเรียนที่เรียนเก่งจับคู่กับนักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อช่วยพัฒนาการเรียนรู้ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
3. ครูควรนำวิธีวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ไปใช้ในการเรียนการสอนให้กว้างขวางขึ้นกับวิชาต่าง ๆ ทางด้านธุรกิจ และจากการสังเกตในการทดลอง พบว่า การใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ ทำให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบ นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น ฝึกทักษะในการศึกษาหาความรู้ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งจะเป็น

พื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้เรียนได้พัฒนาจิตสำนึกเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่อสังคม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลที่เกิดจากการใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ ในด้านอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความคงทนในการเรียน ความสนใจในการเรียน เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ กับกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ โดยจับคู่คู่ละกันตามความสามารถ โดยให้นักศึกษาเลือกจับคู่กันเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกษม วัฒนชัย. (2545). การปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี
จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้, คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและกระทรวงศึกษา
ธิการ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ :
บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด.
- ชนาธิป พรกุล. (2543). แดทส์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์
กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2533). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการ
เรียนรู้เจตคติต่อวิธีสอนซ่อมเสริมและความวิตกกังวลในการเรียนซ่อมเสริม
ระหว่างการสอนซ่อมเสริมด้วยวิธีเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) กับการสอนซ่อม
เสริมด้วยวิธีสอนแบบบรรยาย. งานวิจัยเพื่อการเรียนการสอน. นครสวรรค์ :
โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม.
- เชนิสา ชื่นสุวรรณ. (2539). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบ
ในการเรียนและความสนใจในวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) กับการ
สอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ :
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์.
- ทิตนา แคมมณี. (2539). เอกสารประกอบการบรรยาย “เรื่องหลักในการจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง”. ถ่ายเอกสาร.

- ธีรรัตน์ สีทองดี. (2545). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาบัญชี 2 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาบัญชี
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์. (2542, ธันวาคม). “การสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางแบบ
 CIPPA”, **วารสารวิชาการ. 2(4) : 15**
- บังอร อนุเมธางกุล. (2541, พฤศจิกายน). “สอนอย่างไรให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้”.
วารสารราชภัฏยะเชิงเทรา. 1(1) : 34-35
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). **การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.**
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2530). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อ**
วิธีสอนและความวิตกกังวลในการเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่
Learning Cell) ที่มีการสอบย่อยกับการสอนแบบปกติ. รายงานการวิจัย.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- ปฐมพร อาสนวิเชียร (2541). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในการ**
เรียน และความภาคภูมิใจในตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell) โดยใช้
ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(มัธยมศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก. (2538, กุมภาพันธ์). “การศึกษาที่มีบทบาทอย่างไรในกระแสโลก” **ก้าวไกล.**
5(10) 14
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์. (2544). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีและ**
เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์ จำกัด.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.-- กรุงเทพฯ :**
สุวีริยาสาส์น.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2543). **การบริหารการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ :**
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย – ญี่ปุ่น).
- วัฒนาพร ระเบียบทุกข์. (2540). **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น**
ศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). พลังการเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่. นนทบุรี : SR PRINTING LIMITED PARTNERSHIP.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. (2540). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2540

ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ กรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ

สนอง อินละคร. (2544). เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่

เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. อุบลราชธานี : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.

สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9(2545-2549). [HTTP://WWW.NESDB.GO.TH](http://www.nesdb.go.th)

สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8(2540-2544). [HTTP://WWW.NESDB.GO.TH](http://www.nesdb.go.th)

สุนันท์ทา พรหมณ้อย. (2545). ผลของการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่ม ที่มี

ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาระบบบัญชี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูงโรงเรียนพาณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

สุภาภรณ์ ทิพย์สุวรรณ (2543). การพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์แบบเรียน

เป็นคู่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(การมัธยมศึกษา)

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุวิทย์ และอรทัย มูลคำ. (2544). เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ :

ภาพพิมพ์.

ไสว พักขาว. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์เอมพันธ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการสอน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- 1.1 อาจารย์สุพิศ ยางาม คอ.ม. บริหารการศึกษา
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
- 1.2 อาจารย์เพ็ญสุข ม่วงไหมทอง คอ.ม. บริหารอาชีวศึกษา
หัวหน้างานวางแผนและพัฒนา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
- 1.3 อาจารย์สุเมตตา จ้อยเจริญ บธ.ม. (บัญชี)
แผนกวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- 2.1 อาจารย์ผจงศักดิ์ หมวงสง บธ.ม. (บัญชี)
ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2.2 อาจารย์รัตนภรณ์ ปรีดาศักดิ์ บธ.ม. (บัญชี)
หัวหน้าโปรแกรมการจัดการ
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- 2.3 อาจารย์สุเมตตา จ้อยเจริญ บธ.ม. (บัญชี)
แผนกวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี

ภาคผนวก ค

ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

และค่าความเชื่อมั่น

ขอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1

เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

ตาราง 7 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่อง การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

ข้อ	p	r	ข้อ	p	r
1	0.56	0.25	21	0.59	0.44
2	0.34	0.31	22	0.44	0.38
3	0.47	0.69	23	0.53	0.56
4	0.78	0.31	24	0.53	0.44
5	0.38	0.25	25	0.56	0.38
6	0.44	0.63	26	0.47	0.31
7	0.56	0.50	27	0.50	0.25
8	0.47	0.56	28	0.75	0.25
9	0.34	0.31	29	0.41	0.31
10	0.38	0.25	30	0.69	0.25
11	0.47	0.56	31	0.41	0.31
12	0.63	0.38	32	0.31	0.25
13	0.63	0.25	33	0.69	0.25
14	0.47	0.44	34	0.72	0.31
15	0.59	0.31	35	0.47	0.31
16	0.69	0.25	36	0.47	0.31
17	0.53	0.44	37	0.34	0.31
18	0.41	0.31	38	0.38	0.25
19	0.44	0.25	39	0.66	0.31
20	0.53	0.44	40	0.31	0.25

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.863

ภาคผนวก ง

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1

เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

ห้องบัญชี 1 แผนกวิชาการบัญชี

ก่อนการเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ และหลังการเรียนโดยใช้วิธีการสอน
แบบเรียนเป็นคู่

และ

คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิชาการบัญชีชั้นสูง 1

เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2

ห้องบัญชี 1 แผนกวิชาการบัญชี จากใบงาน ของนักเรียนเป็นรายคู่

ตาราง 8 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้องบัญชี 1 แผนกวิชาการบัญชี
จากใบงาน ของนักเรียนเป็นรายคู่

คู่ที่	คะแนนจากใบงาน (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)							
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	9	10	8	10	7	7	9	10
2	8	10	6	9	6	6	9	10
3	9	9	9	8	7	5	9	10
4	10	10	8	8	4	4	8	10
5	9	8	9	9	7	6	9	10
6	9	10	9	6	6	4	7	8
7	9	10	7	9	8	5	9	9
8	8	9	9	9	8	5	9	10
9	8	7	5	9	7	5	7	9
10	8	8	9	7	7	5	5	10
11	9	9	9	8	6	6	9	9
12	9	7	9	9	7	5	8	10
13	9	8	9	9	7	5	9	10
14	10	9	10	8	6	5	8	10
15	9	9	9	9	5	8	8	10
16	9	8	10	8	6	5	9	9
17	8	9	10	9	8	5	9	10
18	8	8	9	7	7	7	9	10

ตาราง 9 ค่าสถิติพื้นฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ จากใบงาน ของนักเรียนเป็นรายคู่

แผนการเรียนรู้	จำนวนคู่ ของนักเรียน	จำนวนข้อ	$\bar{x}$	S
1	18	10	8.77	0.64
2	18	10	8.77	1.00
3	18	10	8.55	1.33
4	18	10	8.38	0.97
5	18	10	6.61	1.03
6	18	10	5.44	1.04
7	18	10	8.33	1.08
8	18	10	9.66	0.59

จากตาราง 9 แสดงว่าการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ 8 แผนการเรียนรู้ นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ อยู่ในระดับสูงเกือบทุกแผนการเรียนรู้ ยกเว้น แผนการเรียนรู้ที่ 5 และแผนการเรียนรู้ที่ 6 เนื่องจาก เนื้อหาในแผนการเรียนรู้ทั้งสองนี้มีความซับซ้อนมากกว่าแผนการเรียนรู้อื่น ๆ

ตาราง 10 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชี 1 เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ห้องบัญชี 1 แผนกวิชาการบัญชี
ก่อนการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ และหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่

ลำดับที่ เรียน	ชื่อ – สกุล	คะแนนก่อนการเรียน	คะแนนหลังการ
		โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่
1	น.ส.ยิ่งรัตน์ สมุทรผ่อง	28	38
2	น.ส.ปิยนุช ศรีปัญญา	15	22
3	น.ส.เรณู บวรเวศ	26	37
4	น.ส.วิชราพร เอกวัตร	17	28
5	น.ส.ปัทมสรณ์ เปี่ยมปาน	17	37
6	น.ส.รสรินทร์ และอรุณ	13	34
7	นายมนตรี นิลเถื่อน	24	33
8	น.ส.ขวัญฤดี เหมทานนท์	16	23
9	น.ส.อำไพ แสงอาทิตย์	14	35
10	น.ส.พรสุดา วงศ์ขวัญเมือง	21	32
11	น.ส.พรนภา จันทร	22	34
12	น.ส.สุทิดา สุดใจ	13	24
13	น.ส.พัชรี อุดมใหญ่	19	34
14	น.ส.พัชรี เปลี่ยนสมัย	16	36
15	น.ส.สุวิมล จันทรช่วย	14	35
16	น.ส.พิยกานต์ เลือดแดง	15	33
17	น.ส.สุริรัตน์ บุญข้า	20	31
18	น.ส.น้ำทิพย์ จัดงาน	16	28
19	น.ส.อโณทัย ปานประทีป	18	30
20	น.ส.ชมชื่น ชูทอง	14	23
21	น.ส.ชมชื่น โต๊ะสกุล	22	31
22	น.ส.นิฐนันท์ ศรีเมือง	16	25
23	น.ส.ประทุม กล้าหาญ	19	35

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับที่ เรียน	ชื่อ – สกุล	คะแนนก่อนการเรียน	คะแนนหลังการ
		โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่	โดยใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่
24	น.ส.สุดา สาสวรรค์	22	34
25	น.ส.วิไลลักษณ์ เพชรเยี่ยม	14	32
26	น.ส.ปรียดา มีอินทร	13	33
27	น.ส.อำภา นิลเถื่อน	13	27
28	นายจักรรินทร์ ดิลกจาตุรนต์	15	33
29	น.ส.วรรณิ์ ยี่สุนเทศ	18	33
30	น.ส.ธิดาวรรณ สละสำราญ	18	32
31	น.ส.นวพร รุ่งไหรัญ	12	36
32	น.ส.วัลภา สุขรอด	21	32
33	น.ส.นันทพร ทองใหม่	13	35
34	น.ส.วรรณิ์ จุ๋นน้อย	15	31
35	น.ส.รัตนสิน ทองแย้ม	22	34
36	น.ส.พุทธรินดิย์ คชพันธ์	19	34

แผนการสอนวิชา การบัญชีชั้นสูง 1

คำอธิบายรายวิชา

หลักและวิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับกิจการร่วมค้า การฝากขาย การขายผ่อนชำระ และการเช่าซื้อ การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจการที่มีลักษณะพิเศษ คือ กิจการร่วมค้า การฝากขาย การขายผ่อนชำระ และการเช่าซื้อ การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
2. เพื่อให้นักศึกษานำบันทึกบัญชีเกี่ยวกับกิจการร่วมค้า การฝากขาย การขายผ่อนชำระ และการเช่าซื้อ การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

เนื้อหาวิชา

1. กิจการร่วมค้า
2. กิจการฝากขาย
3. กิจการการขายผ่อนชำระ และการเช่าซื้อ
4. การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

แผนการสอนที่ 1
ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)
วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)
เรื่อง ลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

สาระสำคัญ

ลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ คือ กิจการที่ใช้ระบบบัญชีเดี่ยว เหมาะสำหรับกิจการขนาดเล็กที่มีรายการทางการเงินไม่มาก มีการจดบันทึกรายการทางการเงินไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามระบบบัญชีคู่ โดยต้องวิเคราะห์รายการค้าที่เกิดขึ้นแต่ละรายการว่าก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเงินในบัญชีใดบ้าง เพื่อให้ทราบฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป
 เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจลักษณะของกิจการบันทึกที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 2.1 บอกลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
 - 2.2 บอกประเภทของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
 - 2.3 บอกความหมายของระบบบัญชีเดี่ยวได้ถูกต้อง
 - 2.4 บอกข้อแตกต่างของระบบบัญชีเดี่ยวกับระบบบัญชีคู่ได้ถูกต้อง
 - 2.5 บอกข้อดี ข้อเสีย ของระบบบัญชีเดี่ยวได้ถูกต้อง
 - 2.6 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

เนื้อหา

ลักษณะของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- ลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
- ประเภทของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
- ความหมายของระบบบัญชีเดี่ยว

- ข้อแตกต่างของระบบบัญชีเดียวกับระบบบัญชีคู่
- ข้อดี ข้อเสีย ของระบบบัญชีเดียว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูอธิบายวิธีการสอนแบบเรียนเป็นคู่ให้นักศึกษาทราบ และชี้แจงวิธีการให้คะแนนให้นักศึกษาทราบ

1.2 ให้นักศึกษา จับคู่กันเรียนตามผลคะแนนการทดสอบเรื่องขายผ่อนชำระ และการเช่าซื้อ

1.3 ครูสนทนาเกี่ยวกับร้านค้าที่มีขนาดเล็ก ไม่มีความรู้หลักการบันทึกบัญชี และใช้วิธีการจดบันทึกในสมุดอย่างไม่ครบถ้วนตามหลักการบัญชี แต่หากเจ้าของกิจการต้องการทราบผลการดำเนินงาน หรือฐานะทางการเงินของกิจการ ฉะนั้นในวันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีจำเป็นต้องจัดทำงบการเงิน

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องลักษณะของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุดมอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม - ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 1 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปลักษณะของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และซักถามข้อสงสัย

4. ชั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความรับผิดชอบ ในการเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบ ข้อคำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผ่นภาพโป่งใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ และคมกฤษ ภาวศุทธิพนธ์. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา
อาจารย์นิมิตร จิวะสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเอี่ยม. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกูล. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์, 2542.

แผนการสอนที่ 2

ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)

วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)

เรื่อง การคำนวณข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และการวัดผลการดำเนินงานตามระบบบัญชีเดียว (การคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน)

สาระสำคัญ

ในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์หรือระบบบัญชีเดียว เป็นการรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานประกอบงบแสดงฐานะการเงิน(งบดุล) ที่ปรากฏในบัญชีและหลักฐานอื่น ๆ รวมทั้งสอบถามจากเจ้าของกิจการด้วย สามารถนำมาจัดทำงบการเงิน

การวัดผลการดำเนินงานตามระบบบัญชีเดียว การคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน ทำให้ทราบผลการดำเนินงานว่ากิจการมีผลกำไรหรือขาดทุน

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจการคำนวณข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และการวัดผลการดำเนินงานตามระบบบัญชีเดียว การคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 2.1 บอกส่วนประกอบของงบแสดงฐานะการเงิน หรืองบดุลได้ถูกต้อง
- 2.2 บอกรายการต่าง ๆ ในงบดุลของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ว่านำมาจากแหล่งข้อมูลใดได้ถูกต้อง
- 2.3 คำนวณหาส่วนของเจ้าของของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์จากสมการบัญชีได้ถูกต้อง
- 2.4 คำนวณกำไรขาดทุนของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์โดยเปรียบเทียบทุนได้ถูกต้อง
- 2.5 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

เนื้อหา

การคำนวณข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- รายการประเภทสินทรัพย์
- รายการประเภทหนี้สิน
- รายการประเภทส่วนของเจ้าของ

การวัดผลการดำเนินงานตามระบบบัญชีเดียว วิธีการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน โดย

- ไม่มีการเปลี่ยนแปลงบัญชีทุนในระหว่างงวด
- มีการลงทุนเพิ่ม
- มีการถอนทุนและถอนใช้ส่วนตัว
- มีการเพิ่มทุนและถอนใช้ส่วนตัว

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ ครูสนทนาเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ในงบดุล และกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่สามารถนำข้อมูลต่าง ๆ มาจากแหล่งใดได้บ้าง

1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงบดุล และการวัดผลการดำเนินงานตามระบบบัญชีเดียว วิธีการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน ในกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องการคำนวณข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และการวัดผลการดำเนินงานตามระบบบัญชีเดียว โดยวิธีการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหา ดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุดมอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อ

ครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม – ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 2 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปการคำนวณข้อมูลเพื่อจัดทำงบการเงินในระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และการวัดผลการดำเนินงานตามระบบบัญชีเดียว การคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความ รับผิดชอบใน การเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบข้อ คำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผ่นภาพโปรงใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ และคมกฤช ภาวศุทธิพนธ์. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา
อาจารย์นิมิตร จิระสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเอี่ยม. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกูล. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์, 2542.

แผนการสอนที่ 3

ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)

วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)

เรื่อง การคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้และค่าใช้จ่าย
(เรื่องยอดขายสินค้าและยอดซื้อสินค้า)

สาระสำคัญ

การจัดทำงานการเงินของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ หรือระบบบัญชีเดี่ยว ต้องหากำไรขาดทุนจากข้อมูลที่ไม่บันทึกไว้ หรือบันทึกไว้ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ จึงต้องคำนวณหายอดขายสินค้า ยอดซื้อสินค้า รายได้ และค่าใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักศึกษามีความรู้และเข้าใจในการเตรียมข้อมูลในการจัดทำงานการเงินของกิจการที่ไม่สมบูรณ์ โดยการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยอดขายสินค้าและยอดซื้อสินค้า

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 2.1 คำนวณหายอดขายสินค้าจากกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
- 2.2 คำนวณหายอดซื้อสินค้าจากกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
- 2.3 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

เนื้อหา

ยอดขายสินค้าจากกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- ยอดขายสินค้าเป็นเงินสด
- ยอดขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ และรายการที่เกี่ยวข้องทั้งเงินสดและไม่เกี่ยวกับเงินสด
- ยอดขายสินค้าทั้งสิ้น

ยอดซื้อสินค้าจากกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- ยอดซื้อสินค้าเป็นเงินสด
- ยอดซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ และรายการที่เกี่ยวข้องทั้งเงินสดและไม่เกี่ยวกับเงินสด
- ยอดซื้อสินค้าทั้งสิ้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ โดยการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการเปรียบเทียบทุน

1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยอดขายสินค้า และยอดซื้อสินค้าในกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้และค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับยอดขายสินค้า และยอดซื้อสินค้าของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุดมอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม - ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 3 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปการคำนวณหายอดขายสินค้า และยอดซื้อสินค้าของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความ รับผิดชอบใน การเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบข้อ คำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผนภาพโปร่งใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.2 ไปงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ และคมกฤช ภาวสุทธินนท์. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา
อาจารย์นิมิตร จิระสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเยี่ยม. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกุล. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์, 2542.

แผนการสอนที่ 4

ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)

วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)

เรื่อง การคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้และค่าใช้จ่าย
(เรื่องรายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ)

สาระสำคัญ

การจัดทํางบการเงินของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ หรือระบบบัญชีเดี่ยว ต้องหากำไรขาดทุนจากข้อมูลที่ไม่บันทึกไว้ หรือบันทึกไว้ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ จึงต้องคำนวณหายอดขายสินค้า ยอดซื้อสินค้า รายได้ และค่าใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจในการเตรียมข้อมูลในการจัดทํางบการเงินของกิจการที่ไม่สมบูรณ์ โดยการคำนวณกำไรขาดทุน โดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- 2.1 คำนวณหายอดขายรายได้อื่น ๆ ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
- 2.2 คำนวณหายอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
- 2.3 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

เนื้อหา

ยอดรายได้อื่น ๆ ของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- รายได้ค้างรับของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
- รายได้รับล่วงหน้าของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

ยอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
- ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
- หนี้สงสัยจะสูญของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

- วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไปของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
- ค่าเสื่อมราคาของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับยอดขายสินค้าและยอดซื้อสินค้า ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำนวณหายอดรายได้อื่น ๆ คำนวณหายอดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องการคำนวณหารายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุดมอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม - ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 4 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปการคำนวณหารายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความ รับผิดชอบใน การเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบข้อ คำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผ่นภาพโปรงใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธ์ และคมกฤช ภาวศุทธิพนธ์. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา
อาจารย์นิมิตร จิวะสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเอี่ยม. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกูล. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์, 2542.

แผนการสอนที่ 5
ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)
วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)
เรื่อง การคำนวณหาข้อมูลทางการเงิน โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
(เรื่องสินค้าคงเหลือ ชื่อสินค้า และเจ้าหนี้)

สาระสำคัญ

การจัดทำงานการเงินของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ หรือระบบบัญชีเดี่ยว ต้องหากำไรขาดทุนจากข้อมูลที่ไม่บันทึกไว้ หรือบันทึกไว้ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจในการเตรียมข้อมูลในการจัดทำงานการเงินของกิจการที่ไม่สมบูรณ์ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น เรื่องสินค้าคงเหลือ ชื่อสินค้า และเจ้าหนี้

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1 คำนวณหาสินค้าคงเหลือ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง

2.2 คำนวณหายอดชื่อสินค้าทั้งสิ้น โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง

2.3 คำนวณหายอดเจ้าหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง

2.4 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ช้่นนำ

1.1 ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้อื่น ๆ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำนวณหายอดสินค้า

คงเหลือ ชื่อสินค้า และเจ้าหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ในกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องคำนวณหายอดสินค้าคงเหลือ ชื่อสินค้า และเจ้าหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุด มอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม - ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 5 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปคำนวณหายอดสินค้าคงเหลือ ชื่อสินค้า และเจ้าหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความ รับผิดชอบใน การเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบข้อ คำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผ่นภาพโปรงใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ และคมกฤช ภาวศุทธิพนธ์. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา
อาจารย์นิมิตร จิระสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเอี่ยม. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกูล. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์, 2542.

แผนการสอนที่ 6
ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)
วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)
เรื่อง การคำนวณหาข้อมูลทางการเงิน โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น
(เรื่องขายสินค้า และลูกหนี้)

สาระสำคัญ

การจัดทำงานการเงินของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ หรือระบบบัญชีเดี่ยว ต้องหากำไรขาดทุนจากข้อมูลที่ไม่บันทึกไว้ หรือบันทึกไว้ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ศึกษามีความรู้และเข้าใจในการเตรียมข้อมูลในการจัดทำงานการเงินของกิจการที่ไม่สมบูรณ์ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น เรื่องขายสินค้า และลูกหนี้

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1 คำนวณหายอดขายสินค้าทั้งสิ้น โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง

2.2 คำนวณหายอดลูกหนี้ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง

2.5 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้และค่าใช้จ่าย โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้นเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ ชื่อสินค้าและเจ้าหนี้ ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำนวณหายอดขายสินค้า และลูกหนี้ โดยใช้อัตรากำไรขั้นต้น ในกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องยอดขายสินค้า และลูกหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุดมอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม - ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 6 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปคำนวณหายอดขายสินค้า และลูกหนี้ โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความ รับผิดชอบใน การเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบข้อ คำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผนภาพโปรงใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่

ไม่สมบูรณ์

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ และคมกฤช ภาวศุทธิพนธ์. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา

อาจารย์นิมิตร จิระสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเอี่ยม. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกูล. การบัญชีชั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์, 2542.

แผนการสอนที่ 7
ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)
วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)
เรื่อง การจัดทำงบการเงินของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

สาระสำคัญ

การจัดทำงบการเงินของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ หรือระบบบัญชีเดียว ต้องหากำไรขาดทุนจากข้อมูลที่ไม่บันทึกไว้ หรือบันทึกไว้ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป
เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจในการจัดทำงบการเงินของกิจการที่ไม่สมบูรณ์
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 2.1 จัดทำงบกำไรขาดทุน ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
 - 2.2 จัดทำงบดุล ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ได้ถูกต้อง
 - 2.3 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ

1.1 ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องการคำนวณกำไรขาดทุนโดยการวิเคราะห์รายการที่เกี่ยวข้องกับรายได้และค่าใช้จ่าย โดยการใช้อัตรากำไรขั้นต้น เรื่องขายสินค้า และลูกหนี้ ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ในงบการเงิน และการจัดทำงบการเงินในกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม

2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องการจัดทำงบการเงิน ของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุดมอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม - ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 7 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปการจัดทํางบการเงิน ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความ รับผิดชอบใน การเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบข้อ คำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5. สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผ่นภาพโปรงใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ และคมกฤช ภาวสุทธินนท์. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา
อาจารย์นิมิตร จิระสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเอี่ยม. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกูล. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์, 2542.

แผนการสอนที่ 8
ที่ใช้วิธีสอนแบบเรียนเป็นคู่ (Learning Cell)
วิชา การบัญชีชั้นสูง 1 (32012004)
เรื่อง การเปลี่ยนจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

สาระสำคัญ

การเปลี่ยนจากการบันทึกบัญชีจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

จุดประสงค์การเรียนรู้การสอน

1. จุดประสงค์ทั่วไป
เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจในการบันทึกบัญชีจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 2.1 บอกขั้นตอนการเปลี่ยนจากระบบการบันทึกบัญชีจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่ได้ถูกต้อง
 - 2.2 บันทึกบัญชีเปลี่ยนจากระบบการบันทึกบัญชีจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่
 - 2.3 นักศึกษามีความรับผิดชอบ ความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ขั้นนำ
 - 1.1 ครูและนักศึกษาช่วยกันสรุปเนื้อหาจากบทเรียนที่แล้ว เรื่องการจัดทำงบการเงินของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
 - 1.2 ครูสนทนาเกี่ยวกับการเปลี่ยนการบันทึกบัญชีจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่ของกิจการขนาดเล็กที่ไม่มีการบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม
 - 2.1 ครูให้นักศึกษา ศึกษาเนื้อหาในบทเรียน เรื่องการเปลี่ยนจากระบบการบันทึกบัญชีจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่ ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และเตรียมตั้งคำถามโดยต้องครอบคลุมเนื้อหาดังกล่าว คนละ 5 ข้อ พร้อมทั้งเตรียมสำเนาคำถาม อีก 1 ชุดมอบให้ครูผู้สอน ส่วนต้นฉบับนำไปถามคู่เรียน ภายในเวลา 30 นาที

2.2 ครูให้นักศึกษาเตรียมนักศึกษาแต่ละคู่จะถามและตอบคำถามซึ่งกันและกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ถามคำถามก่อน ทั้ง 5 ข้อ และให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบคำถาม หากผู้ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ผู้ถามคำถามจะเป็นผู้อธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดหายไป เมื่อครบทั้ง 5 ข้อ จึงสลับกันให้ผู้ตอบคำถามในครั้งแรกเป็นผู้ถามคำถามบ้าง และอีกฝ่ายเป็นผู้ตอบคำถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกับการถาม - ตอบครั้งแรก

2.3 ครูสุ่มเลือกให้นักศึกษาตอบคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหา เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาอีกครั้ง หากนักศึกษามีความเข้าใจไม่ถูกต้อง ครูจะอธิบายเพิ่มเติมให้อีกครั้ง

2.4 แจกใบงานที่ 8 ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติเป็นคู่

2.5 ครูเฉลยใบงานและให้คะแนนเป็นคู่

3. ขั้นสรุป

นักศึกษาและครูช่วยกันสรุปการเปลี่ยนจากระบบการบันทึกบัญชีจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่ของกิจการที่การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และซักถามข้อสงสัย

4. ขั้นประเมินผล

4.1 วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

4.2 วิธีการวัดและประเมินผล ใช้วิธีสังเกต ประเมินผลและทดสอบ

4.3 เกณฑ์การประเมินผล เกณฑ์ผ่าน 50%

4.4 บันทึกคะแนน และประกาศผลให้นักศึกษาทราบในคาบเรียนต่อไป

4.5 ตัวอย่างเครื่องมือ

4.5.1 เครื่องมือวัดการสังเกต

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	พฤติกรรม			
		ความ รับผิดชอบใน การเตรียมข้อ คำถาม	ความสนใจ กระตือรือร้น	การถาม – ตอบข้อ คำถาม	คะแนนรวม
		5	5	10	20

4.5.2 แบบประเมินผล (ข้อคำถาม)

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ข้อคำถาม		
		ความถูกต้อง	ครอบคลุม เนื้อหา	คะแนนรวม
		10	10	20

4.5.3 เกณฑ์การตรวจผลงาน

ลำดับ ที่	ชื่อ – สกุล	ความถูกต้อง	ความสะอาด เรียบร้อย	คะแนนรวม
		10	10	20

5 สื่อการเรียนการสอน

5.1 แผ่นภาพโปรงใส ข้อคำถาม เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.2 ใบงานที่ 1 เรื่องลักษณะของกิจการที่บันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

5.3 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ

5.4 ตำราและเอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

ชลธิชา นาคะวิสุทธิ และคมกฤช ภาวสุทรินนท์. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ตำรา
อาจารย์นิมิตร จิระสันติการ, 2537.

นันท์ ศรีสุวรรณ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : วังอักษร, 2544.

วิเชียร พันธุ์ประไพ. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : พัฒนาวิชาการ, 2540.

สมปอง สุขเอี่ยม. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

อัมพร เทียงตระกูล. การบัญชีขั้นสูง 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์, 2542.

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1
เรื่องการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาการบัญชีชั้นสูง 1
เรื่อง การบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์

คำชี้แจง - ข้อสอบมีทั้งหมด 40 ข้อ มี 7 หน้า ให้ทำในเวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที
- จงพิจารณาคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือลักษณะของกิจการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
 - ก กิจการที่บันทึกบัญชีเพียงด้านเดียว
 - ข กิจการที่บันทึกบัญชีเฉพาะบางรายการ
 - ค กิจการที่ไม่อยู่ในข่ายต้องทำบัญชีตาม พ.ร.บ.บัญชี ปี พ.ศ. 2543
 - ง ถูกทุกข้อ
2. กิจการประเภทใดนิยมใช้การบันทึกบัญชีโดยใช้หลักการบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
 - ก กิจการขนาดเล็ก
 - ข กิจการที่มีรายการค้าน้อย
 - ค กิจการที่เจ้าของกิจการเป็นผู้ทำบัญชีเอง
 - ง กิจการที่ผู้ทำบัญชีไม่มีความรู้ในหลักการบัญชีคู่
3. ข้อใดเป็นความหมายของระบบบัญชีเดี่ยว
 - ก การบันทึกบัญชีเป็นลักษณะบันทึกความทรงจำ (Memo)
 - ข ระบบบัญชีที่บันทึกรายการด้านเดบิตเพียงด้านเดียว
 - ค ระบบบัญชีที่บันทึกรายการด้านเครดิตเพียงด้านเดียว
 - ง ระบบบัญชีที่บันทึกรายการทั้งด้านเดบิตและเครดิต แต่ยอดเงินไม่เท่ากัน
4. ข้อใดคือข้อแตกต่างของระบบบัญชีเดียวกับระบบบัญชีคู่
 - ก การปิดบัญชี
 - ข การควบคุมภายใน
 - ค การจัดทำงบทดลอง
 - ง ถูกทุกข้อ
5. ข้อใด คือ ข้อดี ของการใช้ระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์
 - ก มีการควบคุมภายในที่ดี
 - ข สะดวกในการบันทึกบัญชี
 - ค ผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านบัญชีสามารถบันทึกบัญชีได้
 - ง สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ด้วยงบทดลอง

6. ข้อใดเป็นส่วนประกอบของงบแสดงฐานะทางการเงิน
 - ก รายได้ ค่าใช้จ่าย
 - ข สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน
 - ค รายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรหรือขาดทุน
 - ง สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย
7. บัญชีเงินฝากธนาคาร หายอดได้จากแหล่งใด
 - ก ต้นข้าวเช็ก
 - ค สมุดคู่ฝากธนาคาร
 - ข Bank Statement
 - ง ถูกทุกข้อ
8. กิจการสามารถคำนวณหายอดบัญชีทุนได้จากข้อใด
 - ก สมการบัญชี
 - ค สินทรัพย์ - หนี้สิน
 - ข สินทรัพย์ + หนี้สิน
 - ง ถูกทั้ง ข้อ ก และ ค
9. เมื่อ 1 มกราคม มียอดทุนทั้งสิ้น 60,000 บาท ระหว่างปีลงทุนเพิ่ม 8,000 บาท ถอนใช้ส่วนตัว 10,000 บาท ทุนปลายปี 65,000 บาท กิจการมีกำไรขาดทุนเท่าใด
 - ก กำไร 3,000 บาท
 - ค ขาดทุน 3,000 บาท
 - ข กำไร 7,000 บาท
 - ง ขาดทุน 7,000 บาท
10. กิจการมีทุนต้นปี 85,000 บาท ทุนปลายปี 110,000 บาท ลงทุนเพิ่ม 40,000 บาท เงินถอน 13,000 บาท กิจการมีกำไรขาดทุนเท่าใด
 - ก กำไร 2,000 บาท
 - ค ขาดทุน 2,000 บาท
 - ข กำไร 52,000 บาท
 - ง ขาดทุน 52,000 บาท
11. กิจการมีขาดทุนสุทธิ 5,000 บาท ลงทุนเพิ่ม 14,000 บาท เงินถอน 18,000 บาท ทุนปลายปี 71,000 บาท กิจการมีทุนต้นปีเท่าใด
 - ก 68,000 บาท
 - ค 80,000 บาท
 - ข 70,000 บาท
 - ง 108,000 บาท
12. กิจการมีตัวเงินรับต้นปี 6,000 บาท ตัวเงินรับปลายปี 7,200 บาท รับเงินตามตัวเงินรับ 27,000 บาท ให้คำนวณหายอดรับชำระหนี้ด้วยตัวเงินรับ
 - ก 22,800 บาท
 - ค 28,200 บาท
 - ข 25,800 บาท
 - ง 28,500 บาท
13. กิจการมียอดขายสดทั้งสิ้น 31,000 บาท ระหว่างปีรับชำระหนี้จากลูกหนี้ 45,000 บาท มียอดตัวเงินรับต้นปี 4,600 บาท ยอดตัวเงินรับปลายปี 5,300 บาท และรับตามตัวเงินรับ 13,000 บาท และมียอดรับคืนสินค้า 1,200 บาท ส่วนลดจ่าย 2,000 บาท และหนี้สูญ 800 บาท และกิจการมีลูกหนี้ปลายปี เพิ่มขึ้น 5,800 บาท ให้คำนวณหายอดขายทั้งสิ้น
 - ก 91,500 บาท
 - ค 98,100 บาท
 - ข 93,700 บาท
 - ง 99,500 บาท

14. กิจการมียอดขายสินค้าเป็นเงินสด 41,000 บาท รับเงินจากลูกหนี้ 22,000 บาท ขายสินค้าทั้งสิ้น 64,000 บาท รับคืนสินค้า 2,400 บาท ให้ส่วนลดชำระหนี้ 1,900 บาท ลูกหนี้ปลายปี 7,300 บาท ให้คำนวณหาลูกหนี้ต้นปี
ก 10,600 บาท ค 26,600 บาท
ข 12,600 บาท ง 56,600 บาท
15. กิจการมียอดเงินจ่ายตามตั๋วจ่ายสำหรับซื้อสินค้า 6,400 บาท และมียอดตั๋วเงินจ่ายต้นปี 2,600 บาท และตั๋วเงินจ่ายปลายปี 3,200 บาท ให้คำนวณหายอดเงินที่ชำระตามตั๋วเงินจ่าย
ก 5,000 บาท ค 7,000 บาท
ข 5,800 บาท ง 8,500 บาท
16. กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสด 40,000 บาท จ่ายชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ 23,000 บาท มียอดเจ้าหนี้ต้นปี 4,300 บาท เจ้าหนี้ปลายปี 3,900 บาท ส่งคืนสินค้า 1,100 บาท ส่วนลดรับ 1,300 บาท จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย 2,400 บาท ตั๋วเงินจ่ายต้นปี 1,800 บาท และตั๋วเงินจ่ายปลายปี 1,600 บาท ให้คำนวณหายอดซื้อทั้งสิ้น
ก 67,200 บาท ค 68,000 บาท
ข 67,600 บาท ง 68,400 บาท
17. กิจการซื้อสินค้าเป็นเงินสด 36,000 บาท จ่ายชำระให้เจ้าหนี้ 26,000 บาท ส่วนลดรับ 800 บาท จ่ายเงินตามตั๋วเงินจ่าย 3,700 บาท เจ้าหนี้ปลายปีเพิ่มขึ้น 6,100 บาท ตั๋วเงินจ่ายปลายปีลดลง 2,600 บาท ให้คำนวณหาซื้อทั้งสิ้น
ก 57,800 บาท ค 70,000 บาท
ข 63,000 บาท ง 75,200 บาท
18. กิจการมียอดซื้อสินค้าเป็นเงินสด 20,000 บาท จ่ายชำระหนี้ 31,500 บาท ซื้อทั้งสิ้น 63,000 บาท ได้ส่วนลดชำระหนี้ 1,600 บาท ส่งคืนสินค้า 800 บาท เจ้าหนี้ปลายปี 14,600 บาท ให้คำนวณหาเจ้าหนี้ต้นปี
ก 5,500 บาท ค 91,500 บาท
ข 66,900 บาท ง 102,300 บาท
19. วันที่ 1 มกราคม มีบัญชีรายได้ค่าโฆษณารับล่วงหน้า 500 บาท วันที่ 31 ธันวาคม ปีเดียวกัน มีบัญชีรายได้ค่าโฆษณาค้างรับ 1,000 บาท ระหว่างปีรับรายได้ค่าโฆษณา 2,500 บาท กิจการมีบัญชีรายได้ค่าโฆษณาเท่าใด
ก 1,000 บาท ค 3,000 บาท
ข 2,000 บาท ง 4,000 บาท

20. วันที่ 1 มกราคม มีบัญชีรายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า 600 บาท วันที่ 31 ธันวาคม ปีเดียวกัน มีบัญชีรายได้ค่าเช่ารับล่วงหน้า 800 บาท ระหว่างปีรับรายได้ค่าเช่า 1,800 บาท กิจการมีบัญชีรายได้ค่าเช่าเท่าใด
ก 400 บาท	ค 2,000 บาท
ข 1,600 บาท	ง 3,200 บาท
21. วันที่ 1 มกราคม 2540 กิจการมีอุปกรณ์สำนักงานยกมา 150,000 บาท ค่าเสื่อมราคาสะสมยกมา 75,000 บาท วันที่ 30 มิถุนายน 2540 ซื้ออุปกรณ์เพิ่ม 63,000 บาท 1 พฤศจิกายน 2540 ขายอุปกรณ์สำนักงาน (ของเดิม) ในราคาทุน 90,000 บาท ในราคา 27,000 บาท ปกติคิดค่าเสื่อมราคา 20% ต่อปี ในการขายอุปกรณ์สำนักงาน มีกำไรหรือขาดทุนเท่าใด
ก กำไร 3,000 บาท	ค ขาดทุน 3,000 บาท
ข กำไร 9,000 บาท	ง ขาดทุน 9,000 บาท
22. วันที่ 1 มกราคม มีบัญชีค่านายหน้าค้างจ่าย 2,300 บาท วันที่ 31 ธันวาคม ปีเดียวกัน มีค่านายหน้าค้างจ่าย 1,800 บาท ระหว่างปีจ่ายค่านายหน้า 4,500 บาท กิจการมีบัญชีค่านายหน้าจำนวนเท่าใด
ก 4,000 บาท	ค 6,000 บาท
ข 5,000 บาท	ง 7,000 บาท
23. วันที่ 1 มกราคม มีค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า 600 บาท วันที่ 31 ธันวาคมปีเดียวกัน มีค่าเบี้ยประกันค้างจ่าย 900 บาท ระหว่างปีจ่ายค่าเบี้ยประกัน 3,200 บาท กิจการมีบัญชีค่าเบี้ยประกันเท่าใด
ก 1,700 บาท	ค 3,700 บาท
ข 2,700 บาท	ง 4,700 บาท
24. วันที่ 1 มกราคม มีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 3,600 บาท วันที่ 31 ธันวาคม ปีเดียวกัน มีบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ 4,800 บาท ระหว่างปีตัดลูกหนี้เป็นหนี้สูญ 1,500 บาท กิจการมีบัญชีหนี้สูญเท่าใด
ก 300 บาท	ค 6,900 บาท
ข 2,700 บาท	ง 7,200 บาท
25. วันที่ 1 มกราคม มีค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า 5,000 บาท 31 ธันวาคม ปีเดียวกัน มีค่าเช่าจ่ายล่วงหน้า 6,200 บาท ระหว่างปีจ่ายค่าเช่า 8,100 บาท กิจการมีบัญชีค่าเช่าเท่าใด
ก 3,900 บาท	ค 9,300 บาท
ข 6,900 บาท	ง 9,600 บาท

26. กิจการขายสินค้าได้ 82,000 บาท ซื้อสินค้า 53,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% สินค้าปลายปี 8,000 บาท ให้คำนวณหาสินค้าต้นปี

ก 4,600 บาท ค 110,600 บาท
ข 20,600 บาท ง 126,600 บาท

27. กิจการมียอดซื้อทั้งสิ้น 53,200 บาท รับคืนสินค้า 600 บาท ส่งคืนสินค้า 1,000 บาท ให้ส่วนลดชำระหนี้ 1,400 บาท ได้ส่วนลดชำระหนี้ 2,000 บาท สินค้าปลายปีเพิ่มขึ้น 3,300 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% ให้คำนวณหายอดขายทั้งสิ้น

ก 58,625 บาท ค 62,625 บาท
ข 60,625 บาท ง 64,625 บาท

28. กิจการมียอดเจ้าหนี้และซื้อสินค้าเป็นเงินสด 410,000 บาท สินค้าต้นปี 120,000 บาท สินค้าปลายปี 40,000 บาท ขายสินค้า 500,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% ให้คำนวณหาเจ้าหนี้ต้นปี

ก 90,000 บาท ค 170,000 บาท
ข 130,000 บาท ง 210,000 บาท

29. กิจการขายสินค้าทั้งสิ้น 75,000 บาท ซื้อสินค้าสุทธิ 36,500 บาท และกิจการมีสินค้าต้นปี 23,800 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 25% ให้คำนวณหายอดสินค้าปลายปี

ก 4,050 บาท ค 68,950 บาท
ข 8,250 บาท ง 116,550 บาท

30. กิจการมียอดขายทั้งสิ้น 81,400 บาท รับคืนสินค้า 3,200 บาท ให้ส่วนลดชำระหนี้ 1,800 บาท ได้ส่วนลดชำระหนี้ 1,200 บาท ส่งคืนสินค้า 2,200 บาท สินค้าปลายปีเพิ่มขึ้น 3,800 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 20% ให้คำนวณหาซื้อทั้งสิ้น

ก 60,720 บาท ค 68,320 บาท
ข 61,800 บาท ง 69,400 บาท

31. กิจการมียอดขายสินค้าเป็นเงินสด 200,000 บาท เก็บเงินจากลูกค้าได้ทั้งสิ้น 270,000 บาท กิจการมีต้นทุนขาย 300,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้น 25% ให้คำนวณหาลูกหนี้ต้นปี

ก 50,000 บาท ค 190,000 บาท
ข 70,000 บาท ง 290,000 บาท

32. ข้อใดถูกต้อง

ก ต้นทุนขาย = สินค้าต้นปี + สินค้าปลายปี
ข ต้นทุนขาย = สินค้าต้นปี - สินค้าปลายปี
ค ต้นทุนขาย = สินค้ามีไว้เพื่อขาย - สินค้าปลายปี
ง ต้นทุนขาย = สินค้ามีไว้เพื่อขาย + สินค้าปลายปี

33. สินค้ำมีไว้เพื่อขาย (สินค้ำมีอยู่ทั้งสิ้น) คำนวณหาได้จาก

- ก สินค้ำต้นปี + ชื่อสุทธิ
- ข สินค้ำต้นปี - ชื่อสุทธิ
- ค ต้นทุนขาย + สินค้ำปลายปี
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

34. สินค้ำปลายปี คำนวณหาได้จาก

- ก สินค้ำมีอยู่ทั้งสิ้น + ชื่อสุทธิ
- ข สินค้ำมีอยู่ทั้งสิ้น - ชื่อสุทธิ
- ค สินค้ำมีอยู่ทั้งสิ้น + ต้นทุนขาย
- ง สินค้ำมีอยู่ทั้งสิ้น - ต้นทุนขาย

35. Statement of Profit and Loss คือ

- ก งบดุล
- ข งบกำไรขาดทุน
- ค งบกระแสเงินสด
- ง งบแสดงฐานะการเงิน

36. หนี้สูญ คำนวณหาได้จากข้อใด

- ก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายปี - หนี้สูญต้นปี
- ข ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายปี - หนี้สูญระหว่างปี
- ค ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายปี - ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นปี
- ง ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญปลายปี + ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต้นปี

37. ข้อใดถูกต้อง

- ก ขายสินค้ำ = ขายสุทธิ + ส่วนลดรับ
- ข กำไรขั้นต้น = ต้นทุนขาย + ขายสินค้ำ
- ค สินค้ำปลายปี = ต้นทุนขาย - สินค้ำมีไว้เพื่อขาย
- ง สินค้ำต้นปี = ชื่อสุทธิ - สินค้ำมีไว้เพื่อขาย

38. Balance Sheet แสดงให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ

- ก กำไรขาดทุนของกิจการ
- ข ฐานะการเงินของกิจการ
- ค เงินสดคงเหลือของกิจการ
- ง ผลการดำเนินงานของกิจการ

39. ข้อใดเป็นการบันทึกบัญชีการเปลี่ยนจากระบบบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่ได้ถูกต้อง

ก การเปลี่ยนการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

คือการจัดทำงบทดลอง

ข การเปลี่ยนการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

คือการจัดทำงบการเงิน

ค การเปลี่ยนการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

คือการทำยอดคงเหลือในสมุดแยกประเภททั่วไป

ง การเปลี่ยนการบันทึกบัญชีที่ไม่สมบูรณ์เป็นระบบบัญชีคู่

คือการทำรายการเปิดบัญชีในสมุดรายวันทั่วไป

40. ข้อใดเรียงลำดับข้อมูลการเปลี่ยนจากระบบบัญชีเดี่ยวเป็นระบบบัญชีคู่ดังต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

A นำสินทรัพย์และหนี้สินจากงบดุล ณ วันเริ่มต้นมาบันทึกบัญชี

B กำหนดวันเริ่มต้นบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

C บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันเริ่มต้นบัญชี

D จัดทำผังบัญชี

E สำนวจสินทรัพย์และหนี้สินและจัดทำงบดุล ณ วันเริ่มต้นใช้ระบบบัญชีคู่

ก C A B D E

ค A D E C B

ข B E D A C

ง D E C A B

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสาวบุษบง นาคะเวช
เกิดวันที่	22 กรกฎาคม 2512
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	136 หมู่ 7 ตำบลหนองโสน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2529	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพชรบุรี
พ.ศ. 2531	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัย อาชีวศึกษาเพชรบุรี
พ.ศ. 2533	บธ.บ. (ธุรกิจศึกษา – บัญชี) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
พ.ศ. 2545	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ